

Szent István Egyetem

Dr. Suhajda Csilla Judit – Dr. Vinogradov Szergej

**A 2019. ÉVI DIPLOMÁS PÁLYAKÖVETŐ RENDSZER
TAVASZI ONLINE VIZSGÁLAT EREDMÉNYEI A
SZENT ISTVÁN EGYETEMEN**

Gödöllő

2020.

Készült a TÁMOP- 4.1.1.-08/2/KMR-2009-0013 és a TÁMOP-4.4.4-08/1-2009-0019 „A képzés munkaerőpiaci-relevanciájának erősítése komplex intézményi és hallgatói szolgáltatásfejlesztési programokkal a Szent István Egyetemen” című projekt fenntartása keretében.

Szerzők: Dr. Suhajda Csilla Judit és Dr. Vinogradov Szergej

Szerkesztette: Lajkó Istvánné és Dr. Vinogradov Szergej

ISBN: 978-963-269-935-6

A kiadvány kizárólag zárt körben használható, kereskedelmi forgalomba nem kerülhet.

Minden jog fenntartva.

©Szent István Egyetem, Tehetség gondozási és Karrier Iroda, 2020.

Tartalomjegyzék

Előszó.....	4
I. A kutatás háttere	5
II. A kutatás módszertana és minta	9
A 2019. évi adatfelvétel.....	11
III. Az abszolutóriumot szerzett hallgatók körében végzett felmérés főbb megállapításai.....	19
A végzést követő tanulmányok	19
A tanulmányok és a munka világa.....	29
Munkaerőpiaci státusz.....	32
IV. Az aktív hallgatók körében végzett felmérés főbb megállapításai	42
A tanulmányokkal kapcsolatos kérdések	42
Nemzetközi tapasztalatok, tervek	54
Kapcsolat a munka világával.....	60
V. Összegzés	71
Felhasznált források	74
Táblázatok jegyzéke.....	75
Ábrák jegyzéke	76

Előszó

A Szent István Egyetemen immár 10. éve folyik diplomás pályakövető felmérés, a Diplomás Pályakövető Rendszer (DPR).

Ez a 10 év a kezdeti gondok után ma már egyre inkább fontos intézményünk valamennyi polgára számára. A kutatás intézményi indulása óta egyre inkább fontos, hogy a felsőoktatás fejlesztési stratégiájának kiemelt területe legyen a munkaerőpiac visszajelzéseinek megfelelő módosítás. A Szent István Egyetem is figyelembe veszi a visszajelzéseket, ezeket megfelelően használja és felhasználja.

E tanulmánykötetnek célja, hogy támogatást nyújtson a felsőoktatási szakembereknek, a téma iránt érdeklődőknek, a hallgatóknak, illetve a leendő hallgatóknak és szüleiknek a visszajelzésekről, a munkaerőpiaci elvárásokról.

Célunk, hogy a végzetek visszajelzéseit, a jelenlegi hallgatók elvárásait, a felmérés eredményeit hasznosítsuk szakmai, tudományos, marketing területen, s az eredmények összefoglalása elérhető legyen a Szent István Egyetem valamennyi polgára számára.

A 10. évi, jubileumi kötet is bizonyítja, hogy a rendelkezésre álló intézményi adatbázisok mind mennyiségében, mind minőségében jelentős tudományos potenciállal rendelkeznek. Az adatok és a munkáltatók visszajelzései alapján a Szent István Egyetem megbecsült és alapos tudással rendelkező szakembereket képez a társadalom számára.

Gödöllő, 2020. január

Lajkó Istvánné

irodavezető

Tehetséggondozási és

Karrier Iroda

I. A kutatás háttere

Az Európai Bizottság 2010-ben meghirdette az Európa 2020 stratégiát, amelynek célja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása az Unióban. Az Európa 2020 három, egymást kölcsönösen erősítő prioritást tart szem előtt: az intelligens növekedést -tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítását-, a fenntartható növekedést -erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaságot-, valamint az inkluzív növekedést - magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohéziót magába ötvöző gazdasági modellt. Az Unió tehát felismerte, hogy a gazdasági növekedéshez és a versenyképesség fenntartásához elengedhetetlen a minőségi munkaerő megteremtése. Mindebben kiemelkedő szerepe van a felsőoktatási intézményeknek, amelyek elsősorban azért felelősek, hogy a jövő értelmiségi szakembereit, illetve vezetőit a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően felkészítsék a feladatok ellátására.

A Központi Statisztikai Hivatal által közölt adatok szerint „az évtized elejéhez képest 7,6%-kal, vagyis 34%-ra emelkedett Magyarországon a felsőfokú végzettségűek aránya, így teljesítve az Európa 2020 stratégiai program keretében tett vállalásunkat (Koncsek, 2019). Az uniós átlaghoz képest sajnos még így is mintegy 7 százalékpontos lemaradásban vagyunk és folyamatosan csökken a felsőoktatás expanziója: 2010-hez képest a hallgatók száma közel 20%-kal lett kevesebb. Fontos ugyanakkor kiemelnünk azt is, hogy a friss diplomások 88,7 %, foglalkoztatási aránya meghaladja az uniós átlagot (84,9 %) ami jól tükrözi a magasan képzett munkaerő iránti keresletet. A felsőfokú oktatásban résztvevők körében a hátrányos helyzetű diákok aránya alacsony (2016-ban 1,4%), a romák aránya pedig mindössze 0,8%. Növekvő tendencia, hogy a magasan képzett munkavállalók városokban való koncentrálódása miatt a vidéki területeken jelentős a kvalifikált munkaerő hiánya. (Országjelentés, 2019)

Az EU Foglalkoztatási jelentése (2019) alapján 2008 óta csaknem minden tagállamban nőtt a munka világában töltött élet átlagos időtartama. A nemek közötti különbség a munkában töltött évek tekintetében csökken, de még mindig jelentős, hiszen a nők átlagosan 4,9 évvel rövidebb időt töltenek a munkaerőpiacon, mint a férfiak (a 2017-es adatok szerint 33,4, illetve 38,3 évet). Mindeközben folytatódik a nők foglalkoztatási rátájának stabil növekedése, azonban a javulás ellenére a nők valamennyi tagállamban továbbra is kisebb számban vannak jelen a munkaerőpiacon, mint a férfiak. Jellemzően a nők nagyobb arányban dolgoznak részmunkaidőben, mint a férfiak (2017-ben az EU átlagában a nők 31,1%-a, míg a férfiak csak 8,2%-a dolgozott részmunkaidőben), de a hazai adatok alapján a részmunkaidőben dolgozó nők aránya 10% alatti. Annak ellenére, hogy a nők átlagban képzetesebbek a férfiaknál, a nemek közötti, férfiak javára kimutatható bérkülönbség továbbra is 15% feletti (2016-ban 16,2% volt). A nők jellemzően felülreprezentáltak az alacsonyabban fizetett ágazatokban és szakmákban, és gyakran dolgoznak készségeiknél alacsonyabb képzettséget igénylő munkakörökben. Mindezek az adatok, tények nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy tisztán lássuk a hazai munkaerőpiaci helyzetét és megfelelően értékeljük az eddig is elért eredményeket.

A felsőoktatási rendszerek működésének egyik rendkívül fontos mutatója a diplomát szerzett egykori hallgatóik munkaerő-piaci beilleszkedése, integrációja, a diplomaszerzés utáni munkaerőpiaci pályafutásuk. Hazánkban az első vizsgálatok már az 1970-es évek elején elindultak azzal a céllal, hogy a felsőoktatásból kikerülők pályaképének és elhelyezkedési esélyeinek feltérképezésével erősítsék a felsőoktatás és a munkaerőpiac kapcsolatát. A diplomás felmérések közel fél évszázados tapasztalata egyre inkább e kapcsolat mélyebb feltárását tette lehetővé és mindezek mellett olyan információt szolgáltatott az érintett szereplők

számára, amely segítette a diplomás munkaerőpiac jobb megértését. (DPR kézikönyv)

A felsőoktatási intézmények e téren végzett tevékenysége a XXI. század elejére szinte általánossá vált, egy 2008-ben végzett felmérés azt mutatta, hogy az intézmények 80 százaléka végzett már pályakövetési vizsgálatokat végzett hallgatóik körében. (Horváth, 2008)

A diplomás pályakövetés magyarországi kialakításának jogi alapjait a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény határozta meg, amelyet a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény megerősített. A Diplomás Pályakövetési Rendszer magyarországi modellje kétszintű: az adatgyűjtést és az adatszolgáltatást az egyes felsőoktatási intézmények végzik, és intézményi szintű elemzéseket készítenek, az adatok országos szinten történő összegyűjtése, feldolgozása, elemzések készítése és az eredmények nyilvánosságra hozatala pedig egy központilag létrehozott szervezet - 2015 végéig az Educatio Kft., 2016-tól annak jogutódjaként az Oktatási Hivatal –feladata. (ÁSZ, 2017)

A Szent István Egyetem az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjában támogatást nyert a Diplomás Pályakövető Rendszer (továbbiakban DPR) bevezetésére és a kapcsolódó kutatások, adatfelvételek elvégzésre. (TÁMOP 4.1.1-08/1-2009-0019 és a TÁMOP 4.1.1-08/2/KMR-2009-0013 pályázatokkal). A program az Európai Szociális Alap támogatásával valósult meg. A megvalósítás során feladat volt az egyetemen az aktív státuszú és a végzett hallgatók standard kérdőíves módszerekkel való elérése. A pályázat teljesítése keretében a SZIE 2010. tavaszán az EvaSys rendszer felhasználásával kezdte el a DPR adatfelvételeket és online kutatást végzett az aktív hallgatók, valamint a 2009-ben, 2007-ben és 2010-ben végzetek körében. A fent említett pályázatok 5 évre biztosították a felmérések finanszírozását. Felismerve a terület

jelentőségét, az Egyetem a pályázat fenntartási időszakára is vállalta az aktív és a végzett hallgatók standard kérdőíves módszerekkel való megkeresését.

2019 tavaszán az Egyetem immár 10. alkalommal készítette el az online felmérést az aktív és végzett hallgatói körében. Ma már elmondhatjuk, hogy az adatfelvétel nem csak intézményi kereteken belül, hanem országosan is ismert és elismert. A diplomás pályakövetési vizsgálat napjainkra bebizonyította, hogy a küldetése több mint magának a jogszabályi és az intézményi szabályozásnak való pontos megfelelés, hiszen érintettjei – maguk a felsőoktatási intézmények, a leendő és már végzett hallgatók, a kormányzat, a munkaerőpiac - számára releváns információt szolgáltatnak. Az eredmények felhasználása számtalan, ma még sok esetben kiaknázatlan lehetőséget hordoz magában.

II. A kutatás módszertana és minta

A Szent István Egyetem 2019-ben 10. alkalommal szervezte meg és bonyolította le a Diplomás Pályakövetési Rendszer (DPR) intézményi online kérdőíves kutatását az aktív és volt hallgatói körében. Az adatfelvételre jellemző, hogy az aktív hallgatók és végzettek számára két külön központi kérdőívblokk készül. A lekérdezés során beérkező hallgatói és végzett adatok két különálló adatbázist alkotnak. Alapvetően azok a végzettek, akik hallgatói státusban is vannak az intézményben, értelemszerűen két megkeresést kaptak (mint hallgató és mint végzett) és válaszaik mindkét különálló adatbázisnak részét képezik.

A korábbi évek gyakorlata alapján a DPR kutatás intézményi szinten központilag koordinált, centralizált modell alapján valósult meg. A program keretében az egyetem az EvaSys rendszer felhasználásával végzett online felmérést. A kérdőívet Az Oktatási Hivatal központilag állította össze. A központi kérdőívblokkok lekérdezését 2019-ben is minden felsőoktatási intézmény számára meghatározott sorrendiséggel volt kötelező lebonyolítani. A Szent István Egyetem az aktív hallgatók körében végzett felmérés során a kötelező kérdések körét néhány, az intézmény megválasztásával, a folyamatban lévő tanulmányokkal és a tanulmányi infrastruktúrával kapcsolatos kérdésekkel bővítette. A végzettek kérdőíve csak a kötelező kérdésblokkból állt.

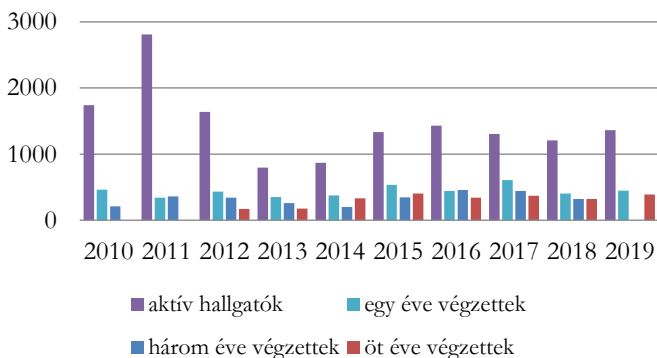
A 2019-es évben, központi döntés értelmében a végzettek kérdőíve megújult, a kérdések köre némileg változott. A végzeti kérdőívek lekérdezése annyiban módosult, hogy csak az 1 és az 5 éve végzettek számára került kiküldésre a kérdőív, a három éve végzettek esetében már nem történt megkeresés. (1. táblázat)

1. táblázat: A Szent István Egyetem tavaszi online diplomás pályakövető felméréseiben részt vett hallgatók (értékelhető kérdőívek) számának alakulása 2010-2019 között

Felmérés éve	Aktív hallgatók	1 éve végzettek	3 éve végzettek	5 éve végzettek
2010	1741	464	210	
2011	2808	342	359	
2012	1640	431	341	171
2013	795	350	258	177
2014	870	375	201	329
2015	1332	537	344	402
2016	1431	443	459	343
2017	1305	607	441	368
2018	1206	403	324	321
2019	1363	446	-	389

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

1. ábra A Szent István Egyetem tavaszi online diplomás pályakövető felmérésében részt vett hallgatók számának alakulása 2010-2019 (fő)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Egyetemünkön a tavaszi online diplomás pályakövető felmérésben igen magas arányban vesznek részt aktív és végzett hallgatóink. Jellemző, hogy az aktív hallgatók részvételi aránya lényegesen magasabb az abszolutóriumot szerzett hallgatói megkeresésekhez képest (mindezt az alapsokaság elemszáma is indokolja), azonban bizakodásra adhat okot, hogy a hallgatók magas részvételi aránya több év viszonylatában sem csökken jelentősen. (1. ábra)

A 2019. évi adatfelvétel

A Szent István Egyetem 2019. év tavaszán online kutatást végzett a Diplomás Pályakövető Rendszer (DPR) keretében. A megkérdezettek körét az Egyetem teljes aktív hallgatói állománya (beleértve a hagyományos egyetemi, főiskolai, az alap-, mester- és osztatlan mesterképzések/egységes osztatlan képzések hallgatóit) és valamennyi karán 2014-ben, illetve 2018-ban abszolutóriumot szerzettek teljes sokasága (beleértve a hagyományos egyetemi, főiskolai, az alap-, mester- és osztatlan mesterképzések/egységes osztatlan képzések végzettjeit) képezte.

A felmérés indításához szükséges populációs adatokat az intézményi Neptun Egységes Tanulmányi Rendszer szolgáltatta. A hallgatói állományokban megszüntettük a Neptunkód szerinti ismétléseket: a több szakon tanuló/végzett hallgatókat csak egyszer vettük figyelembe. Azokat a végzetteket, akik aktív hallgatói státuszban is voltak az intézményben, mint hallgatókat és mint végzetteket is megkérdeztük. Azonban azt a végzett hallgatót, aki több szakot is abszolvált a vizsgált két (2014, 2018) évben, csak egyszer kerestük meg a végzeti kérdőívvel, ebben az esetben a magasabb szintű képzési formát vettük figyelembe. Például a BA/BSc szakot 2014-ben és az MA/MSc szakot 2018-ban abszolvált hallgatókat a 2018-ban végzetteknek tekintettük.

A felmérés a Szent István Egyetem 2018. február 1-jétől fennálló kari struktúrájának megfelelően történt. A kivált karokra nem terjedt ki az adatgyűjtés.

A 2019 évi tavaszi felmérésben résztvevő egyetemi karok:

- Agrár- és Gazdaságtudományi Kar (AGK)
- Élelmiszertudományi Kar (ETK)
- Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar (GTK)
- Gépészmérnöki Kar (GEK)
- Kertészettudományi Kar (KERTK)
- Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar (MKK)
- Tájépítészeti és Településtervezési Kar (TAJK)
- Ybl Miklós Építéstudományi Kar (YBL)

Az aktív hallgatók esetében a felmérés nem terjedt ki a felsőfokú/felsőoktatási szakképzések, doktori képzések és a szakirányú továbbképzések hallgatóira. Az alapsokaságot a Szent István Egyetem (továbbiakban: SZIE) Neptun rendszer 2019. május 3-ai állapota szerint aktív állományban lévő 7.173 hallgató képezte.

A végzettek esetében a Szent István Egyetemen 2019-ben az egy, illetve öt éve – 2018-ban, illetve 2014-ben – abszolutóriumot szerzeteket kérdeztük meg. A felmérés – az aktív hallgatókéhoz hasonlóan – itt sem terjedt ki a felsőfokú/felsőoktatási szakképzések, doktori képzések és a szakirányú továbbképzések végzettjeire. Az alapsokaságot 5.306 hallgató képezte, ebből 2014-ben 2.750 fő (51,83%), 2018-ban pedig 2.556 fő (48,17%) szerzett abszolutóriumot. (2. táblázat)

2. táblázat. A vizsgált hallgatói populáció megoszlása KAR szerint, célcsoportonként

	Kar	Populáció, fő	Populáció, %
Aktív hallgatók (2019)	Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	96	1.34
	Élelmiszertudományi Kar	914	12.74
	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	1918	26.74
	Gépészmérnöki Kar	910	12.69
	Kertészettudományi Kar	724	10.09
	Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	1400	19.52
	Tájépítészeti és Településtervezési Kar	375	5.23
	Ybl Miklós Építéstudományi Kar	836	11.65
	SZIE aktív hallgatói összesen	7173	100.00
2014-ben abszolutúriumot szerzettek	Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	46	1.67
	Élelmiszertudományi Kar	206	7.49
	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	1004	36.51
	Gépészmérnöki Kar	247	8.98
	Kertészettudományi Kar	334	12.15
	Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	531	19.31
	Tájépítészeti és Településtervezési Kar	131	4.76
	Ybl Miklós Építéstudományi Kar	251	9.13
	SZIE 2014-ben végzettjei összesen	2750	100.00
2018-ban abszolutúriumot szerzettek	Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	38	1.38
	Élelmiszertudományi Kar	278	10.11
	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	726	26.40
	Gépészmérnöki Kar	277	10.07
	Kertészettudományi Kar	265	9.64
	Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	580	21.09
	Tájépítészeti és Településtervezési Kar	145	5.27
	Ybl Miklós Építéstudományi Kar	247	8.98
	SZIE 2018-ban végzettjei összesen	2556	100.00

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az aktív hallgatók felmérését 2019. június 3-án indítottuk. Az elérési arány az aktív hallgatóknál¹ 100% volt. A kitöltési hajlandóság²: 19,00%, a kérdőívet ténylegesen kitöltők³ aránya szintén 19,00% volt a Szent István Egyetemen aktív állományban lévő hallgatók esetében. Az aktív hallgatók esetében a 100%-os elérési arány miatt nem tért el a kitöltési hajlandóság és a kitöltési arány értéke.

A SZIE-n 2014-ben és 2018-ban végzettek esetében 2019. június 7-én indítottuk a felmérést. Az el nem ért hallgatók száma 2014-ben végzett hallgatók esetében 358 fő (13,02%), a 2018-ban abszolutóriumot szerzettek esetén pedig 169 fő (6,61%) volt.

A felméréseket (aktív, végzett) egységesen 2019. július 16-án zártuk le.

Az elérési arány a SZIE-n végzett hallgatóknál⁴ 90,07% volt: a 2014-ben végzettek esetében 86,98% (2392 fő), a 2018-ban végzettek esetében pedig 93,39% (2387 fő) volt. A kitöltési hajlandóság 17,47%-ot ért el: a 2014-ben végzettekénél 16,26%-ot; a 2018-ban végzettekénél pedig 18,68%-ot tett ki. A kérdőívet ténylegesen kitöltők aránya 15,74%-ot tett ki (835 végzett hallgató értékelhető módon töltötte ki a kérdőívet): a 2014-ben végzettekénél 14,15% (389 fő); a 2018-ban végzettek esetében pedig 17,45% (446 fő) volt. (3. táblázat)

¹ Elérési arány aktív hallgatóknál (%) = (a Neptunban kiküldött felhívások száma, db / populáció, fő)*100.

² Kitöltési hajlandóság (%) = (értékelhető kérdőívek száma, db / sikeresen eljuttatott kérdőívek száma, db)*100

³ Kitöltési arány (%) = (értékelhető kérdőívek száma, db / populáció, fő)*100

⁴ Elérési arány a végzett hallgatóknál (%) = (érvényes e-mail címre eljuttatott kérdőívek száma / populáció, fő)*100.

3. táblázat: Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása
KAR szerint, célcsoportonként

	Kar	Kitöltött kérdőív, fő	Kitöltött kérdőív, %
Aktív hallgatók (2019)	Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	29	2.13
	Élelmiszertudományi Kar	209	15.33
	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	353	25.90
	Gépészmérnöki Kar	153	11.23
	Kertészettudományi Kar	124	9.10
	Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	274	20.10
	Tájépítészeti és Településtervezési Kar	80	5.87
	Ybl Miklós Építéstudományi Kar	141	10.34
	SZIE aktív hallgatói összesen	1363	100.00
2014-ben abszolutúriumot szerzettek	Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	4	1.03
	Élelmiszertudományi Kar	33	8.48
	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	130	33.42
	Gépészmérnöki Kar	39	10.03
	Kertészettudományi Kar	43	11.05
	Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	83	21.34
	Tájépítészeti és Településtervezési Kar	27	6.94
	Ybl Miklós Építéstudományi Kar	30	7.71
SZIE 2014-ben végzettjei összesen	389	100.00	
2018-ban abszolutúriumot szerzettek	Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	13	2.91
	Élelmiszertudományi Kar	58	13.00
	Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	123	27.58
	Gépészmérnöki Kar	50	11.21
	Kertészettudományi Kar	48	10.76
	Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	92	20.63
	Tájépítészeti és Településtervezési Kar	15	3.36
	Ybl Miklós Építéstudományi Kar	47	10.54
SZIE 2018-ban végzettjei összesen	446	100.00	

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az alábbi táblázatok a Szent István Egyetem 2019-es tavaszi online DPR kutatásának fontosabb adatait tartalmazzák célcsoportok szerinti bontásban. Az értékelhető kérdőívek képzési szint (4. táblázat), tagozat (5. táblázat), nemi megoszlás (2. ábra), valamint képzési területi megoszlása (6. táblázat), a következő oldalakon kerül bemutatásra.

**4. táblázat. Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása
KÉPZÉSI SZINT szerint, célcsoportonként**

	KÉPZÉSI SZINT	Fő	%
Aktív hallgatók (2019)	Alapképzés (BA, BSc)	960	70.43
	Mesterképzés (MA, MSc)	387	28.39
	Egységes és osztatlan képzés	16	1.17
	SZIE aktív hallgatói összesen	1363	100.00
2014-ben abszolutúriumot szerzettek	Alapképzés (BA, BSc)	211	54.24
	Mesterképzés (MA, MSc)	172	44.22
	Egységes és osztatlan képzés	2	0.51
	Főiskolai – hagyományos képzés	4	1.03
	SZIE 2014-ben végzettjei összesen	389	100.00
2018-ban abszolutúriumot szerzettek	Alapképzés (BA, BSc)	263	58.97
	Mesterképzés (MA, MSc)	183	41.03
	SZIE 2018-ban végzettjei összesen	446	100.00

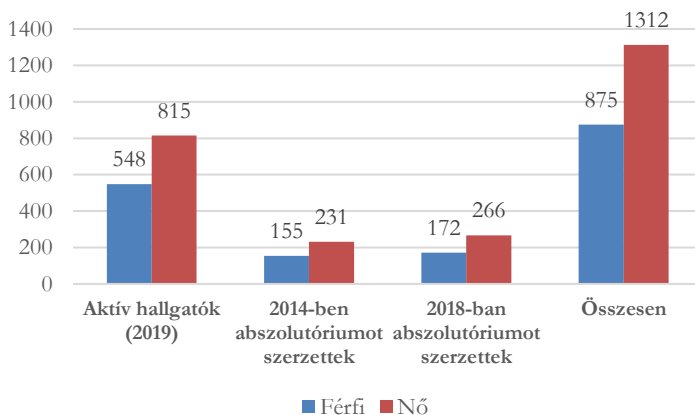
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

5. táblázat. Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása
TAGOZAT szerint, célcsoportonként

	TAGOZAT	Fő	%
Aktív hallgatók (2019)	Nappali	879	64.49
	Levelező	484	35.51
	SZIE aktív hallgatói összesen	1363	100.00
2014-ben abszolutóriumot szerzettek	Nappali	247	63.66
	Levelező-távoktatás	141	36.34
	SZIE 2014-ben végzettjei összesen	389	100.00
2018-ban abszolutóriumot szerzettek	Nappali	273	61.35
	Levelező	172	38.65
	SZIE 2018-ban végzettjei összesen	446	100.00

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

2. ábra A kitöltők nem szerinti megoszlása (N=2187 fő)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

6. táblázat. Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása
KÉPZÉSI TERÜLET szerint, célcsoportonként

	KÉPZÉSI TERÜLET	Fő	%
Aktív hallgatók (2019)	Agrártudományi	714	52.38
	Bölcsészettudományi	36	2.64
	Gazdaságtudományi	241	17.68
	Műszaki	355	26.05
	Művészeti	1	0.07
	Pedagógusképzés	16	1.17
	SZIE aktív hallgatói összesen	1363	100.00
2014-ben abszolutúriumot szerzettek	Agrártudományi	177	45.85
	Bölcsészettudományi	20	5.18
	Gazdaságtudományi	93	24.09
	Műszaki	84	21.76
	Művészeti	3	0.78
	Pedagógusképzés	1	0.26
	Társadalomtudományi	6	1.55
	Természettudomány	2	0.52
	SZIE 2014-ben végzettjei összesen	389	100.00
2018-ban abszolutúriumot szerzettek	Agrártudományi	214	48.86
	Bölcsészettudományi	27	6.16
	Gazdaságtudományi	74	16.89
	Műszaki	116	26.48
	Pedagógusképzés	6	1.37
	Természettudományi	1	0.23
	SZIE 2018-ban végzettjei összesen	446	100.00

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

III. Az abszolutóriumot szerzett hallgatók körében végzett felmérés főbb megállapításai

A következőkben a Szent István Egyetemen 2014-ben és 2018-ban abszolutóriumot szerzett hallgatóinak válaszait követhetjük nyomon. Az eredményeket három téma mentén mutatjuk be, amelyek a következők:

- A végzést követő tanulmányok
- A tanulmányok és a munka világa
- A munkaerőpiaci státusz

A következőkben az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdések válaszai kerülnek ismertetésre.

A végzést követő tanulmányok

Az élethosszig tartó tanulás mára már nem csak egy nagyratörő célként megfogalmazott elképzelés, hanem a munkaerőpiac reális elvárása is a munkavállalók felé. A XXI. században tapasztalható szakmai és technológiai újítások, fejlesztések megkívánják a szakemberektől, hogy naprakész ismeretekkel rendelkezzenek választott szakterületükön. Ez különösen fontos a diplomás munkavállalók körében is, akik többnyire vezetői, szakmai irányítói feladatokat is ellátnak a szervezetekben.

Kutatásunkban ezért megvizsgáltuk, hogy a Szent István Egyetemen végzett hallgatók az abszolutórium megszerzését követően milyen módon gondoskodtak ismereteik bővítéséről, frissen tartásáról: szereztek-e újabb felsőoktatási oklevelet, esetleg más módon fejlesztették szakmai és egyéb ismereteiket. Elemezzük a megkérdezettek befejezett és az aktuális tanulmányainak jellegét, képzésterületét, valamint megvizsgáljuk a tanulással kapcsolatos további terveiket is.

Az alfejezet alapvetően két fő egységre tagolódik: először a felsőoktatási tanulmányokat és terveket vizsgáljuk meg, ezt követően pedig az államilag elismert, illetve az állami elismeréssel nem rendelkező egyéb képzéseket és tanulási tapasztalatokat tekintjük át.

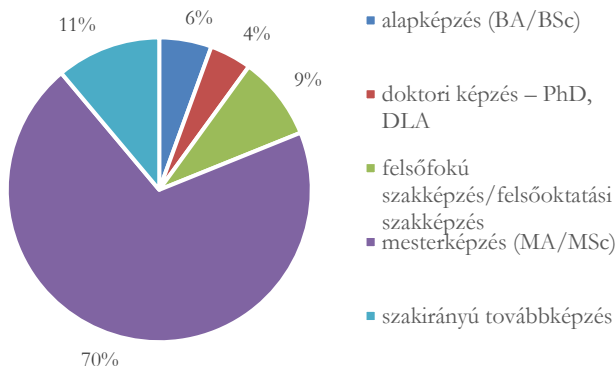
Felsőoktatási tanulmányok

A Szent István Egyetemen 2014-ban vagy 2018-ban abszolutóriumot szerzett hallgatók közel 11 százaléka (10,98%) szerzett a felmérés idejéig **újabb felsőfokú végzettséget**. Értelemszerűen közöttük jóval nagyobb arányban (82 %) vannak a 2014-ben abszolvált hallgatók.

A válaszadók között a legnagyobb arányban a Kertészettudományi Kar (17%), valamint Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar (15%) hallgatói szereztek újabb diplomát és átlag felletti (12%) az Agrár- és Gazdaságtudományi Kar, az Élelmiszertudományi Kar, valamint a Ybl Miklós Építéstudományi Kar végzettjei esetében.

Az abszolvált hallgatók a végzést követő felsőoktatási tanulmányainak megoszlását a 3. ábra szemlélteti.

3. ábra Az abszolutóriummal rendelkező hallgatók végzést követő felsőoktatási tanulmányainak képzési szint szerinti megoszlása (N=90)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adataiból jól látható, hogy a továbbtanulás legmeghatározóbb (70%) képzési szintje a mesterképzés, de többen választottak szakirányú továbbképzést is. Érdeemes ugyanakkor azt is kiemelni, hogy amellett, hogy 4 fő (4%) doktori tanulmányokat folytatott, 13 fő alapképzésen vett részt vagy felsőfokú/felsőoktatási szakképzést szerzett (15%) a felmérés idejére.

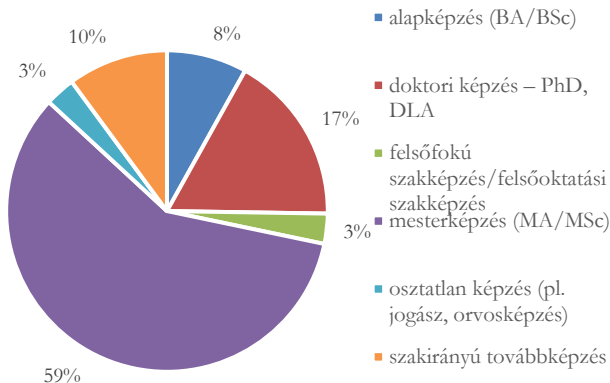
A képzések irányát megvizsgálva megállapítható, hogy az esetek 89 százalékában volt hallgatóink olyan szakot kerestek, amely vagy a végzettségüknek megfelelő (50%), vagy ahhoz kapcsolódó területnek (19%) felelt meg. Az esetek mindössze 11 százalékánál választottak végzett hallgatóink (10 fő) teljesen más területet felsőoktatási tanulmányaik folytatásához. Jellemzően végzettségüknek megfelelő tanulmányi területet mesterképzésen, attól eltérőt újabb alapszak megkezdésekor választottak a megkérdezettek.

A 2014-ben vagy 2018-ban abszolvált hallgatóink közül 99 fő (12%) vesz részt **jelenleg felsőoktatási képzésen**. Arányait tekintve egyharmaduk (33%) 2014-ben, kétharmaduk pedig 2018-ban fejezte be tanulmányait intézményünkben.

A válaszadók kari megoszlását megvizsgálva legnagyobb arányban az Élelmiszertudományi Kar hallgatói (20%) végeznek felsőfokú tanulmányokat jelenleg, de átlag feletti a tanulási arány a Gépészmérnöki Kar (16%), valamint a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar és a Tájépítészeti és Településtervezési Kar (15-15%) végzett hallgatói körében is.

Az abszolutoriummal rendelkező volt hallgatóink jelenlegi felsőoktatási tanulmányainak képzési szint szerinti megoszlását a 4. ábra mutatja be.

4. ábra Az abszolutoriumot szerzett hallgatók jelenlegi felsőoktatási tanulmányainak képzési szint szerinti megoszlása (N=99 fő)

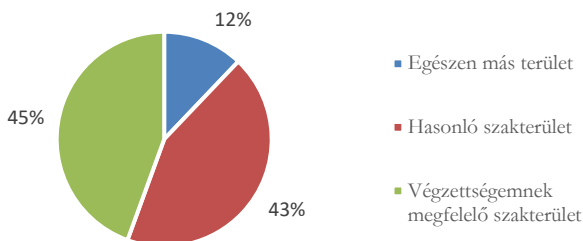
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Látható, hogy végzett hallgatóink 59 százaléka mesterképzésen, 17 százaléka doktori képzésen, további 3 százaléka pedig

szakirányú továbbképzéseken bővítik tudásukat. Alapképzésen 8 fő, felsőoktatási szakképesítésen és osztatlan mesterképzésen pedig 3-3 fő vesz részt jelenleg.

Amennyiben megvizsgáljuk a képzések területét, láthatjuk, hogy a válaszadók aktuális képzése 88 százalékban kötődik a kérdőíves felmérés alapjául szolgáló felsőfokú tanulmányokhoz. (5. ábra)

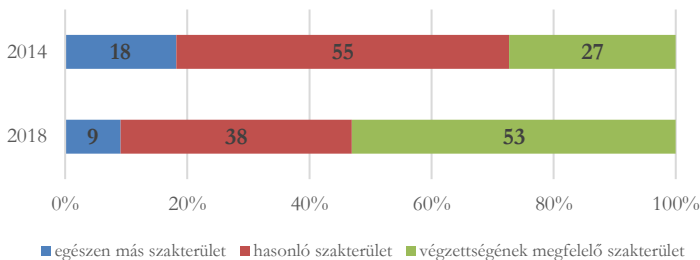
5. ábra Az abszolutóriumot szerzett hallgatók jelenlegi felsőoktatási tanulmányainak kötődése a felmérés alapjául szolgáló képzéshez (N=99)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Ha az aktuális képzések eredeti szakhoz való kötődését az abszolutórium megszerzésének idejének függvényében vizsgáljuk, megállapítható, hogy a szaktól való távolodás inkább a korábban abszolvált hallgatókra jellemző. (6. ábra)

6. ábra Az abszolutóriumot szerzett hallgatók jelenlegi tanulmányainak kötődése a felmérés alapjául szolgáló képzéshez – a végzés éve szerinti bontásban, % (N=99)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Azok közül, akik 2014-ben fejezték be a vizsgálat alapját jelentő tanulmányaikat csupán 27 százalékot tesznek ki a végzettségüknek megfelelő szakon tanuló hallgatók. A 2014-ben végzettek 55%-a hasonló, 18%-uk pedig teljesen eltérő szakterületen folytatják tanulmányaikat. A 2018-ban abszolváltak esetében mindösszesen csak 9 százalék azok aránya, akik a korábbtól teljesen eltérő területen tanulnak.

Kérdőíves adatfelvételünk kitért arra is, hogy a válaszadók milyen **továbbtanulási tervekkel** rendelkeznek a **következő 2-3 évre**. A kérdőíves felvételben résztvevő abszolutóriumot szerzett hallgatók közel negyede tervezi a közeljövőben felsőoktatási tanulmányainak folytatását: 10 százalékuk (76 fő) a szakképzéséhez kapcsolódó területen, míg 13 százalékuk (93 fő) attól eltérően. Arányait vizsgálva a megkérdezett hallgatók közül a bölcsész képzési területen abszolutóriumot szerzettek tervezik legnagyobb arányban (38%) tanulmányaik folytatását a felsőoktatásban, de viszonylag magas az agrártudományi (22%), a gazdaságtudományi (21%) és a műszaki képzési területen végzettek ezirányú terveinek aránya.

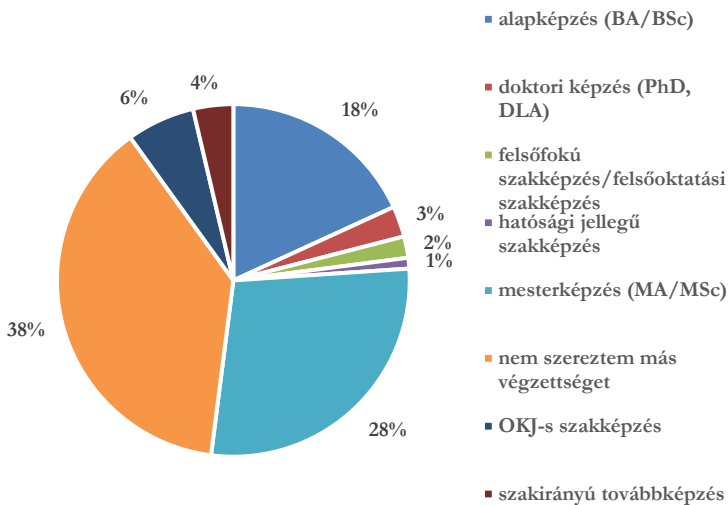
A továbbtanulási tervekhez kapcsolódóan a képzés szintjét tekintve a megkérdezett végzett hallgatóink legnagyobb arányban a szakirányú továbbképzéseket (58%) és a mesterképzést preferálják (36%). A tanulni szándékozók 18 százaléka a doktori tanulmányok megkezdését fontolgatja. Mindhárom képzési szint esetében a korábbi tanulmányokhoz kapcsolódó szakterület képviselteti magát e tekintetben magasabb arányban. Új alapszak vagy osztatlan képzésen a tanulni vágyók 10, illetve 3 százaléka gondolkodik, ez utóbbi esetekben leginkább más szakterület felé orientálódva.

Egyéb tanulmányok

A felmérés kitért arra is, hogy az abszolutorium megszerzését követően végzett hallgatók milyen egyéb államilag elismert és állami tanúsítvánnyal nem rendelkező képzésen vettek részt.

Ezzel kapcsolatban az első kérdés arra vonatkozott, hogy a kitöltő **melyik képzését tartja a legfontosabbnak** azok közül, amelyen **az abszolutoriumának megszerzését követően részt vett.** (7. ábra)

7. ábra Az abszolutorium megszerzését követő legfontosabbnak ítélt tanulmányok megoszlása (N=815)

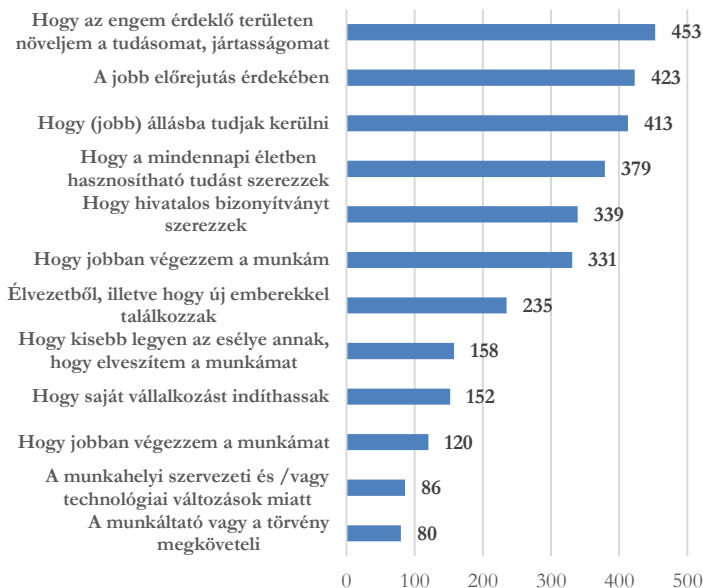
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adatai alapján láthatjuk, hogy a 2014-ban, illetve a 2018-ban végzetek 38 százaléka az elmúlt időszakban nem szerzett más végzettséget. A mesterképzést a válaszadók 28%-a, az alapképzést pedig 18%-uk tartotta a legmeghatározóbbnak. Mindez azt mutatja, hogy a megkérdezett hallgatók a képzési lehetőségek közül inkább a felsőoktatás által biztosítottakat preferálják.

A képzések tartalmát vizsgálva elmondható, hogy az OKJ-s képzések és a hatósági képzések semmilyen mértékben nem kötődnek a felmérés alapjául szolgáló tanulmányokhoz, míg a választott mesterképzések és doktori képzések azoknak közvetlen folytatásai.

Érdeemes azt is megvizsgálunk, hogy ezeket a **képzéseket milyen okból választották** az abszolutóriumot szerzett hallgatóink. (8. ábra)

8. ábra Az abszolutórium megszerzését követő legfontosabbnak ítélt tanulmányok választásának oka (N=3169)

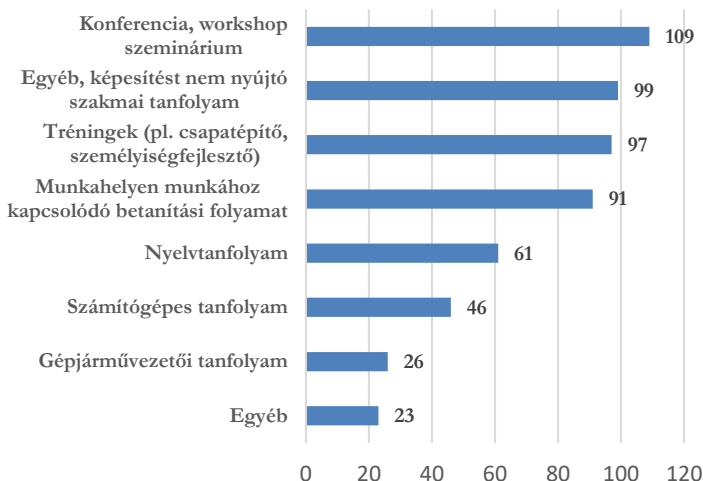
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A képzéseken való részvétel elsődleges oka a válaszadók érdeklődése. A kitöltők 55 százaléka nyilatkozott úgy, hogy ez volt egyik oka a képzés választásának. Előremutató, hogy azok az indokok, amik a tudatos karrierépítést szolgálják, szintén viszonylag magas jelölést kaptak: a megkérdezettek 51,3 százaléka az előrejutási lehetőséget, 50,1%-uk pedig a (jobb) állásba való kerülést választotta. A használható tudást, ismeretet, valamint a bizonyítvány szerzést is viszonylag sokan jelölték (46%-uk és

41,1%-uk). A kötelező (9,7%) vagy a munkahelyi szervezeti vagy technológiai változások miatti képzés (10,4%) választás a legkevésbé jellemző a vizsgált mintában.

Az **állami elismeréssel nem rendelkező képzési formák** igen széles spektruma elérhető a vizsgálatban részt vett abszolviólt hallgatók számára. (9. ábra)

9. ábra Az abszolviórium megszerzését követő állami elismeréssel nem rendelkező képzéseken való részvétel megoszlása (N=552)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

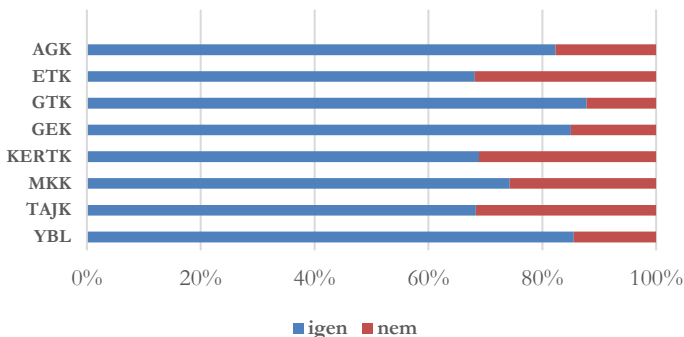
A 2014-ben vagy 2018-ban abszolvióriumot szerzett hallgatók 13 százaléka vett részt konferencián, workshopon, szemináriumon az elmúlt időszakban. Tréningen vagy egyéb képzést nyújtó szakmai tanfolyamon 12-12 százalékuk vett részt. Egyéb képzésekhez – többek között – a válaszadók az online (egyetemi) kurzusokat és a GDPR és egyéb belső (nem szakmai) képzéseket soroltak.

A tanulmányok és a munka világa

A felsőoktatási tanulmányok során megszerzett szaktudás értékét az határozza meg, hogy az elsajátított ismeretek milyen mértékben hasznosíthatók a munka világában. Ennek egyik letéteményese az, hogy már a képzés ideje alatt ismerkedjen meg a hallgató a munkaerőpiac kihívásaival és elvárásaival, hogy minél tudatosabban legyen képes potenciális karriertervét meghatározni és megalapozni.

A kapcsolódó kérdéscsoport első kérdése arra vonatkozott, hogy a megkérdezett, abszolutóriumot szerzett **hallgató tanulmányai ideje alatt végzett-e kereső tevékenységet**. (10. ábra)

10. ábra A megkérdezettek munkavégzése a tanulmányok ideje alatt (N=819)

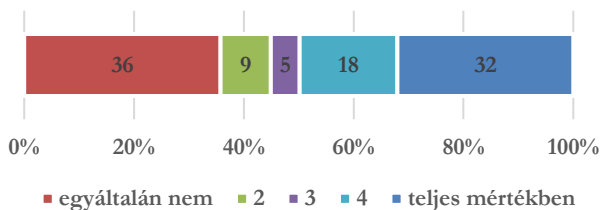

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adatai alapján jól látható, hogy abszolvt hallgatóink nagy része (79%) dolgozott tanulmányai ideje alatt. A tanulmányok melletti munkavégzés leginkább a Gazdaság- és Társadalomtudományi, a Gépészmérnöki, valamint az Ybl Miklós Építéstudományi Kar korábbi hallgatóira volt jellemző.

A következő kérdés arra vonatkozott, **mennyire kapcsolódott a munkavégzés a tanulmányokhoz.** (11. ábra)

11. ábra A munkavégzés kapcsolódása a tanulmányokhoz - abszolvált hallgatók, % (N=824)

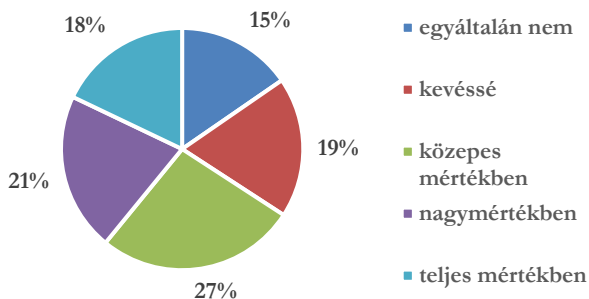

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A kérdést egy ötfokozatú skála segítségével kellett értékelni, ahol az 1 azt jelentette, hogy egyáltalán nem, az 5 pedig azt, hogy teljes mértékben kapcsolódott a tanulmányok melletti munkavégzés a tanultakhoz. Az ábra adataiból jól látható, hogy megközelítőleg fele-fele arányban voltak azok, akik tanulmányaikhoz kapcsolódóan folytattak munkavégzést, valamint azok, akik munkája nem kapcsolódott a tanulmányaikhoz. Mindezek alapján láthatjuk, hogy válaszadóink nem feltétlenül tudatos karrierépítők, illetve valószínűsíthető, hogy többen tanulmányaikat pályakorrekciós céllal folytatták.

A témakör következő kérdése azt vizsgálta, hogy **a megkérdezett milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket.** (12. ábra)

12. ábra A kérdőív alapjául szolgáló tanulmányok során elsajátított tudás, megszerzett készségek felhasználása a válaszadó aktuális munkájában (N=793)

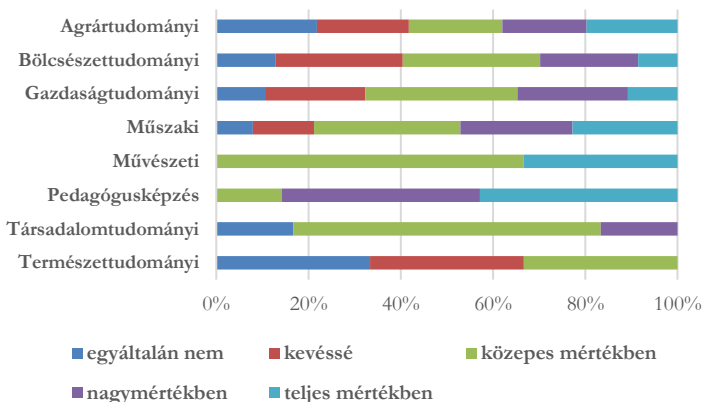

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A válaszadók kétharmada (66%-uk) legalább közepes mértékben használja jelenlegi munkájában azokat az ismereteket, amelyeket intézményünkben sajátított el. A válaszok alapján az is megállapítható, hogy azok, akik legkevésbé tudják tanulmányaikat aktuális munkakörükben hasznosítani, jellemzően a 2014-ben abszolváltak csoportjából kerültek ki.

Érdeemes ezt a kérdést képzési területenként is megvizsgálni. (13. ábra)

13. ábra A képzés során elsajátított tudás, megszerzett készségek felhasználása a válaszadó aktuális munkájában - képzési terület szerinti bontás (N=793)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

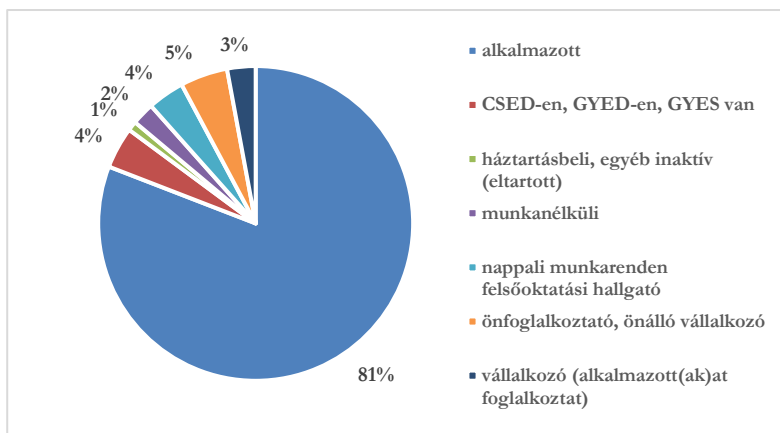
Az ábra adatai jól mutatják, hogy leginkább a pedagógus és a művészeti képzési területen elsajátított szaktudást tudják a válaszadók legalább közepes mértékben hasznosítani aktuális munkájukban. A társadalomtudományi, a műszaki, valamint a gazdaságtudományi képzési területen elsajátított szakmai ismeretek szintén nagy mértékben hasznosíthatók a munkaerőpiacon. Az agrártudományi, valamint a bölcsészettudományi tanulmányok során megszerzett szaktudás közel 60 százalékban érvényesíthető a munkaerőpiacon.

Munkaerőpiaci státusz

A következőkben vizsgáljuk, hogy a Szent István Egyetem volt hallgatóinak karrierje hogyan alakult az abszolutórium megszerzését követően. A vizsgálat kiterjedt az aktuális munkaerőpiaci státuszra, a betöltött munkakörré és a kereseti lehetőségekre.

A 14. ábra azt mutatja, hogy a 2014-ben, illetve a 2018-ban abszolutóriumot szerzett hallgatók a felmérés időpontjában **milyen munkaerő piaci státusszal rendelkeztek.**

14. ábra A megkérdezettek aktuális munkaerőpiaci státusza (N=821)

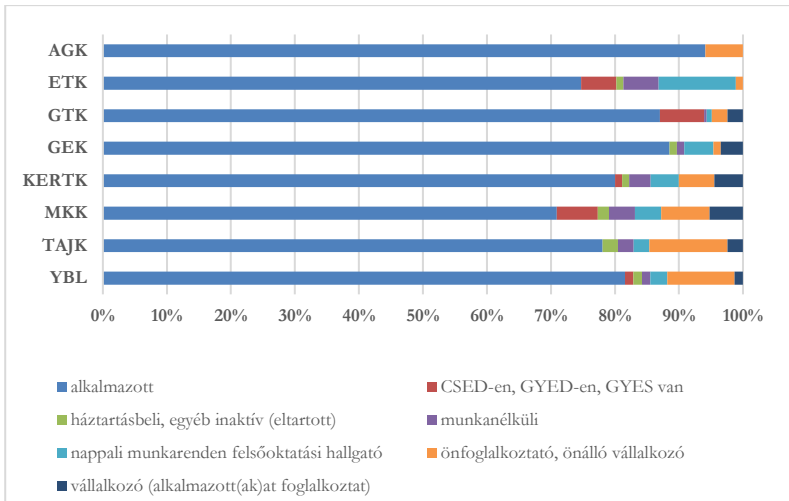

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Megkérdezettek 81 százaléka dolgozott alkalmazottként a megkeresés időpontjában, 8 százaléka pedig önfoglalkoztató, vagy vállalkozó. A válaszadók 4 százaléka volt nappali munkarendben felsőoktatási hallgató, 2 százaléka pedig álláskereső. Megkérdezettek 4 százaléka volt otthon kisgyermek miatt (CSED-en, GYED-en, GYES-en), további egy százaléka pedig háztartásbeli vagy inaktív volt.

A munkaerőpiaci részvétel kari szintű megoszlását a 15. ábra mutatja be.

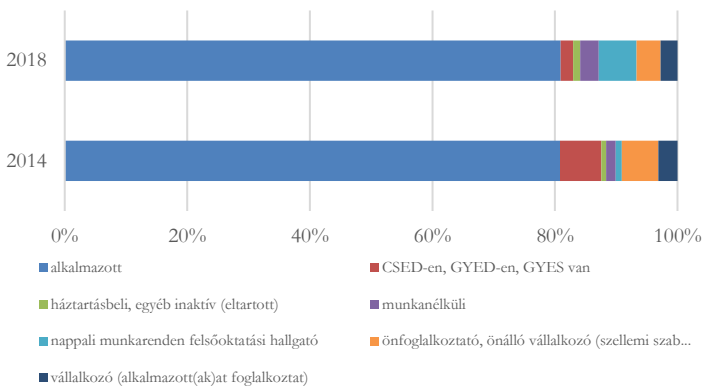
15. ábra A megkérdezettek aktuális munkaerőpiaci státusza - kari bontás (N=821)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Alkalmazottként arányaiban leginkább az Agrár és Gazdaságtudományi Kar, valamint a Gépészmérnöki Karon abszolutóriumot szerzettek dolgoznak. Az önfoglalkoztatói, valamint vállalkozói forma elsősorban a Tájépítészeti és Településtervezési Kar, az Ybl Miklós Építéstudományi Kar, a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, illetve a Kertészettudományi Kar volt hallgatóira jellemző. Az Élelmiszertudományi Karon a legmagasabb az aránya azon hallgatóknak, akik a felmérés időpontjában nappali munkarendű felsőoktatási képzésben vettek részt.

16. ábra A megkérdezettek aktuális munkaerőpiaci státusza - az abszolutórium éve szerinti bontás (N=821)

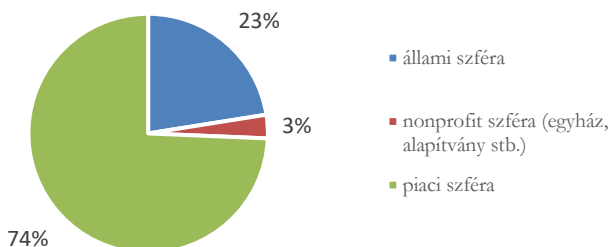

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Amennyiben az adatokat az abszolutórium megszerzésének időpontjának tekintetében is megvizsgáljuk (16. ábra), láthatjuk, hogy alapvetően négy területen találhatunk lényegesebb eltérést a státuszok tekintetében. Míg a 2014-ben abszolutóriumot szerzettek körében azoknak az aránya magasabb, akik kigyermekükkel vannak otthon (CSED-en, GYED-en, GYES-en), vagy önálló vállalkozók, addig a 2018-ban abszolvtáltak esetében a nappali tagozatos hallgatói státuszúak, valamint az álláskeresők.

A válaszadók munkahelyének szektorális megoszlását 17. ábra mutatja be.

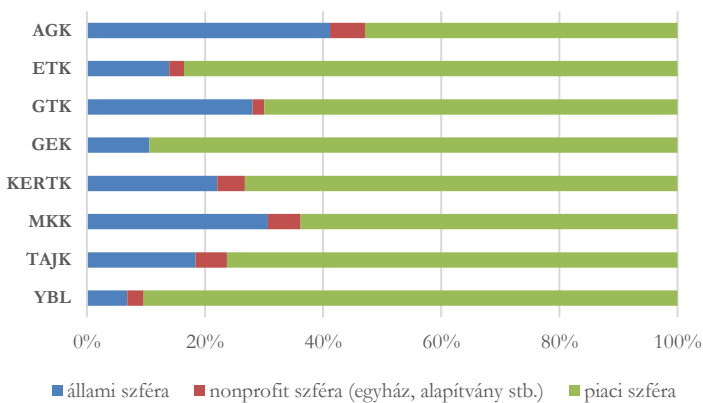
17. ábra A megkérdezettek foglalkoztatójának szektora (N=787)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A megkérdezett abszolvált hallgatók háromnegyede (74%-uk) a piaci szférában dolgozik, 23 százalékuk az állami szférában, 3 százalékuk pedig a nonprofit területen. A munkahelyek szektorális megoszlásának kari bontását a 18. ábra szemlélteti.

18. ábra A megkérdezettek foglalkoztatójának szektora- kari bontás (N=787)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

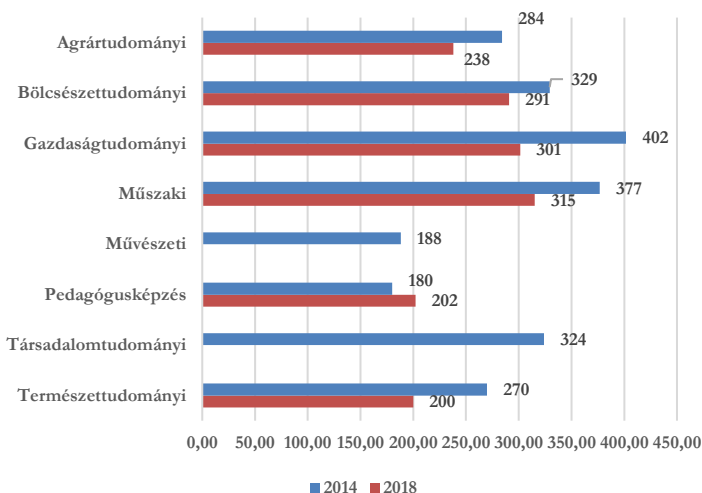

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A szófelhők jól tükrözik a kari profilok jellegét, azonban mérnök, vezető és tanácsadó munkakörök – a területek sajátosságainak megfelelően – majdnem minden fakultáson igen jellemző. Az asszisztensi és a gyakornoki/junior munkaköröket inkább a 2018-ban végzettek jelölték, míg a felsőfokú végzettség önálló alkalmazását igénylő munkaköröket a korábban, 2014-ben végzettek. Mindezek az összefüggések jól mutatják, hogy akár 5 éven belül is az egyetem által kiállított diplomával vezető állást tölthetnek be volt hallgatóink.

Az online felmérés kérdéssora kitért arra is, hogy a megkérdezettek mekkora **átlagos havi nettó jövedelemmel** rendelkeznek. A válaszok képzési terület szerinti bontását a 20. ábra szemlélteti.

20. ábra A megkérdezettek havi nettó keresete- tudományterületi bontás (ezer Ft)

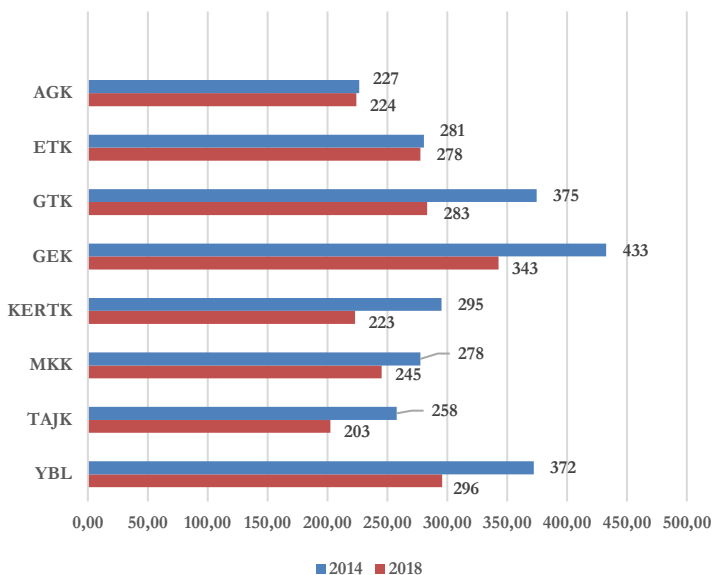

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adataiból jól látható, hogy a 2014-ben abszolutóriumot szerzett hallgatók legalább húsz százalékkal több nettó jövedelemmel rendelkeznek havonta, mint a 2018-ban végzettek. Kivételt képez ez alól a pedagógus képzésen részt vett hallgatók köre, akik esetében a frissdiplomásoknak magasabb az átlagos nettó keresetük. Az átlagkereseteket tekintve a gazdaságtudományi, valamint a műszaki területen végzettek keresnek a legjobban, de viszonylag magas kereseti lehetőséggel rendelkeznek a bölcsészettudományi és a társadalomtudományi képzésen résztvevők is. A művészeti és társadalomtudományi képzési területek esetében e vonatkozásban a 2018-ban abszolvált hallgatóktól nem érkezett adat.

Amennyiben az átlagkeresetek alakulását kari bontásban is megvizsgáljuk, differenciáltabb képet kapunk. (21. ábra)

21. ábra A megkérdezettek havi nettó keresete - kari bontás (ezer Ft)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az adatok azt mutatják, hogy kari viszonylatban a Gépészmérnöki Karon, a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon, valamint az Ybl Miklós Építéstudományi Karon végzettek keresnek a legjobban. A kari bontásra is jellemző, hogy a korábbi években végzettek jobban keresnek, mint a 2018-ban abszolutóriumot szerzettek, azonban a keresetek közötti különbségek már nem annyira számottevőek, mint a képzési területek esetében.

IV. Az aktív hallgatók körében végzett felmérés főbb megállapításai

A 2019-es online kérdőíves kutatás az aktív hallgatók lekérdezését is magába foglalta. A felmérés vizsgálta a hallgatók munkaerőpiaci és továbbtanulási motivációit, a képzéssel kapcsolatos tapasztalatait, elvárásait, a munkaerőpiaci várakozásaikat, valamint a képzési és elhelyezkedési stratégiákat. Jelen fejezet az aktív hallgatók körében végzett felmérés eredményeit ismerteti. A kérdések alapvetően három téma köré csoportosíthatók, ezek:

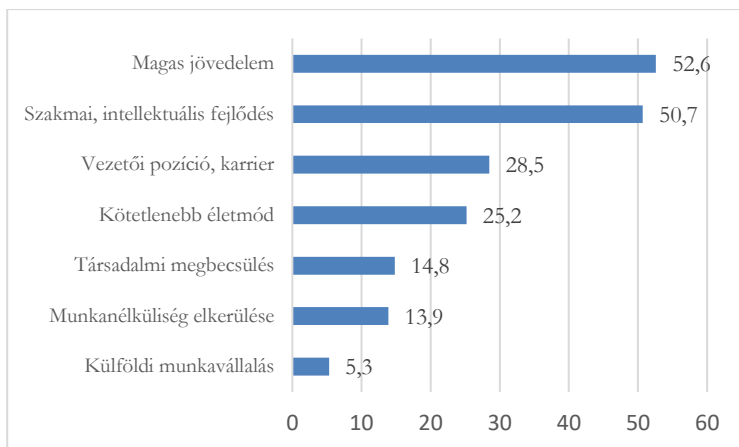
- A tanulmányokkal kapcsolatos kérdések.
- Nemzetközi tapasztalatok, tervek.
- Kapcsolat a munka világával.

A következőkben az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdésekre adott válaszok kerülnek ismertetésre.

A tanulmányokkal kapcsolatos kérdések

A felsőfokú tanulmányok megkezdése és folytatása minden embertől alapos megfontolást és előkészítést követel, hiszen nem mindegy, hogy a befektetett idő, energia és anyagi ráfordításért cserébe milyen eredményeket és hasznot biztosíthat az egyén számára egy diploma. Így a tanulmányokkal kapcsolatos kérdéskör első kérdése a **diplomaszerzés elsődleges okait** vizsgálta. A válaszok összesített eredményeit a 22. ábra ismerteti.

22. ábra A válaszadók diplomaszerzésének okai (%)

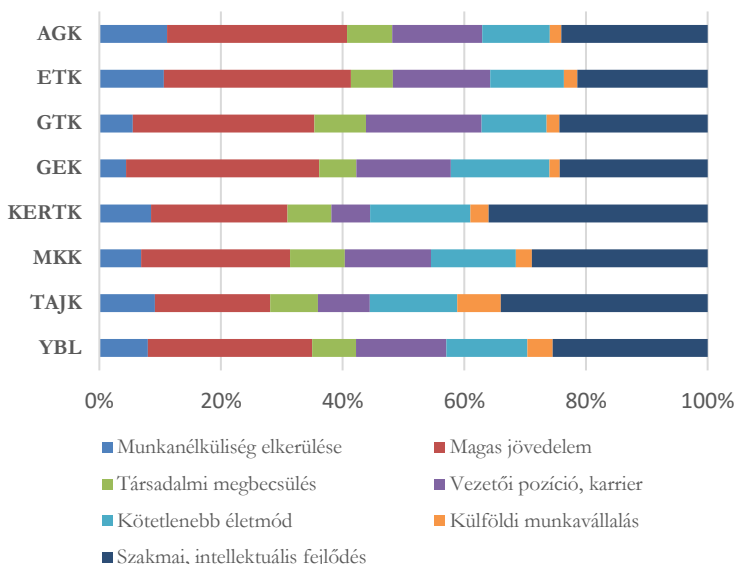

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A válaszok alapján jól látható, hogy az aktív hallgatók 52,6 százaléka elsődlegesen a magasabb jövedelem miatt döntött a diplomaszerzés mellett, hasonlóan sokan (50,7%-uk) jelölték még a szakmai, intellektuális fejlődést továbbtanulási okként. A várható vezetői pozíció, karrier (28,5%), illetve a kötetlenebb életmód (25,2%) a hallgatók közel negyedének volt számító indok. Viszonylag kevesen jelölték a társadalmi megbecsülést (14,8%-uk) és a munkanélküliség elkerülését (13,9%-uk) diplomaszerzési okként, legkevésbé (5,3%-ban) a külföldi munkavállalás lehetősége motiválta a hallgatókat a tanulásra.

A kérdés kari szintű bontását a 23. ábra mutatja be.

23. ábra A válaszadók diplomaszerzésének okai - kari bontás (N=1363)

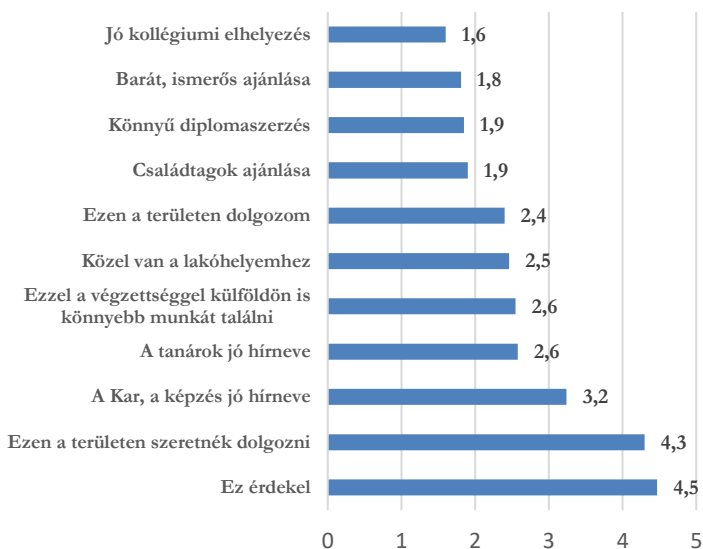

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A diplomaszerzés okainak megoszlása kari szinten is tükrözi az egyetemi szintű arányokat, csupán egy-egy indok kapcsán láthatunk markánsabb különbségeket. A szakmai, intellektuális fejlődés a Kertészettudományi, Tájépítészeti és Településtervezési, valamint a Mezőgazdaság és Környezettudományi Kar hallgatói számára a leginkább vonzó hozadéka diplomaszerzésnek. A magas jövedelem a Gépészmérnöki Kar, a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, az Élelmiszertudományi Kar, valamint az Agrár- és Gazdaságtudományi Kar hallgatóinak teszi vonzóvá a felsőoktatási tanulási lehetőségeket. A munkanélküliség elkerülése, mint indok legkevésbé a Gépészmérnöki Kar, valamint a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar hallgatóit motiválja.

Az aktív hallgatók **szak - és intézményválasztási preferenciáit** bemutató ábra színes képet tár elénk. Azt, hogy az egyes indokok mennyire befolyásolták a jelentkezéskor a válaszadót, egy ötfokozatú skálán kellett jelölni, ahol az 1 jelölte azt, ha egyáltalán nem játszott szerepet, az 5 pedig azt, ha meghatározó szerepet játszott a továbbtanulási döntés meghozatalakor. A 24. ábrán a válaszok számított átlaga került feltüntetésre.

24. ábra A válaszadók szak- és intézményválasztási preferenciái (N=1363)

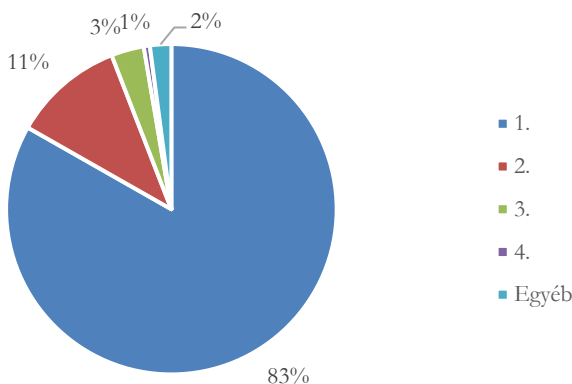
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adataiból egyértelműen kiderül, hogy a válaszadók elsődleges szakválasztási indokai között az érdeklődés (4,5) és a későbbi elhelyezkedési tervek (4,3) szerepelnek. Fontos szempontként a kar, a képzés jó hírneve (3,2) is befolyásolta a hallgatók választását. Legkevésbé a kollégiumi elhelyezés (1,6), a

barát, ismerős (1,8), és a családtagok ajánlása (1,9), valamint a könnyű diplomaszerezés (1,9) indokok hatottak a válaszadókra.

A szakválasztás tudatosságát és a képzéssel való elégedettséget nagy mértékben befolyásolja az, hogy az adott képzést a hallgató hányadikként jelölte meg. Ennek egyetemi szintű megoszlását mutatja be a 25. ábra.

25. ábra Jelentkezéskor hányadikként jelölte meg aktuális szakját (N=1342)

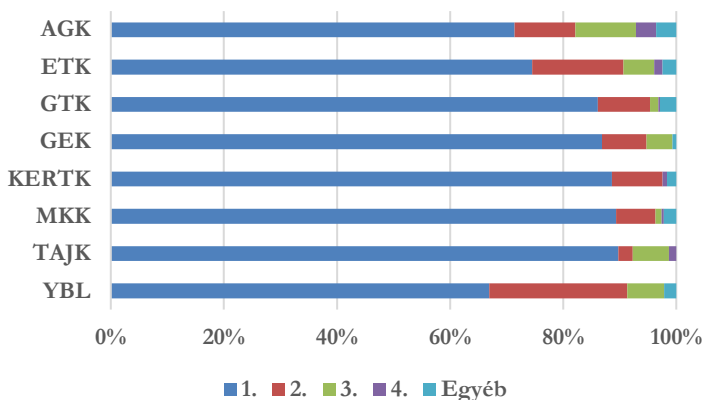

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adatai alapján jól látható, hogy a válaszadók 83 százaléka az adott szakot jelölte meg elsőként a jelentkezéskor. További 11 százalékuuk másodikként jelölte, csupán 6 százalékuknak volt 3. vagy többedik választása az adott szak.

A kérdés kari megoszlását a 26. ábra mutatja be.

26. ábra Jelentkezéskor hányadikként jelölte meg aktuális szakját - kari bontás (N=1342)

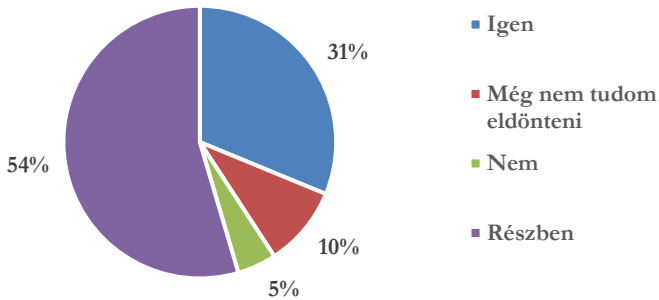

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Amennyiben a jelentkezések számát kari bontásban is megvizsgáljuk, megállapítható, hogy az első helyes jelentkezéssel bekerült hallgatók aránya az Ybl Miklós Építéstudományi Karon a legalacsonyabb, 63,5%-os. A 3. vagy többedik helyes jelölés aránya az Agrár- és Gazdaságtudományi Karon a legmagasabb, 17%.

Mindezek alapján érdemes azt is megvizsgálni, hogy a válaszadók mennyire érzik azt, hogy **a választott szak azokhoz az ismeretekhez juttatja, amire számítottak.** (27. ábra)

27. ábra A képzés megítélése az előzetes elvárásokhoz képest (N=1358)

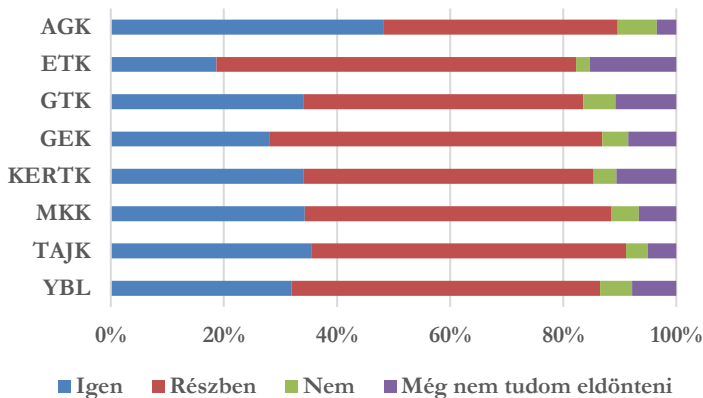

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Annak ellenére, hogy a válaszadók jelentős többségének a választott képzés elsődleges jelölést jelentett, alig harmaduk nyilatkozott úgy, hogy a tanulmányokkal kapcsolatban azt kapta, amire előzetesen számított. A megkérdezettek csupán 5 százaléka az, aki úgy nyilatkozott, hogy nem azt kapta, amit ő a szakkal kapcsolatban elvárt volna, 10 százalékuk pedig a megkérdezés időpontjában még nem tudott a kérdésben állást foglalni. A válaszadók több mint fele nyilatkozott úgy, hogy a tanulmányok során kapott tudás és ismeretanyag csak részben tükrözi előzetes elvárásait.

A kérdés kari szintű megoszlását a 28. ábra szemlélteti.

28. ábra A képzés megítélése az előzetes elvárásokhoz képest - kari bontás (N=1358)

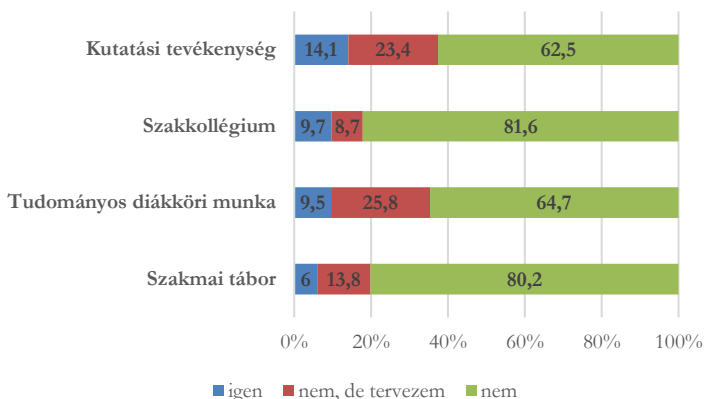

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az adatok alapján pontosan látható, hogy arányaiban leginkább az Agrár- és Gazdaságtudományi Kar hallgatóinak előzetes elképzelése nyert igazolást a képzés során, ugyanakkor a karon a legmagasabb azok aránya is, akik nem azt kapták, amire számítottak. A kérdés eldöntésében az Élelmiszertudományi Karon hallgatók a legbizonytalanabbak.

A hallgatók egyetemi életében kiemelkedő jelentőséggel bír a diákélet, azon belül is **a tudományos életben, kutatásokban való részvétel**. A következő kérdés a diákok ezirányú aktivitását vizsgálta. (29. ábra)

29. ábra Részvétel a tudományos életben az egyetemen (N=1328)

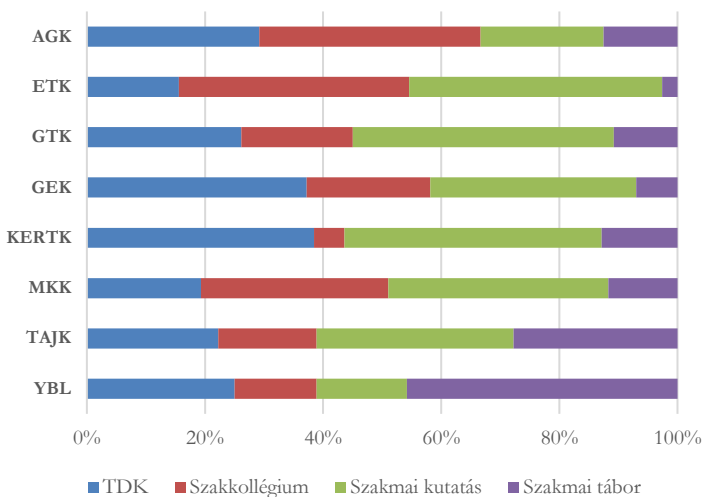

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A Szent István Egyetem minden kara igen aktív és elismert a tudományos, kutatói tevékenység területén. Habár a hallgatók tisztában vannak ezzel a ténnyel, mégis viszonylag kevés azon hallgatók aránya, akik az egyetemen zajló tudományos életben aktív szerepet vállalnak. Legnagyobb arányban kutatási tevékenységben (14,1 %) vesznek részt a hallgatók, a megkérdezettek közel tíz százaléka a szakkollégiumi (9,7%) és tudományos diákköri munkában (9,5%) tevékenykedik. A területtel kapcsolatos terveket tekintve a kutatási tevékenység (23,4%), valamint a tudományos diákköri munka (25,7%) a legvalószínűbb bekapcsolódási forma a válaszadók véleménye alapján.

A kari bontást tekintve pontosabban kirajzolódnak a hallgatói preferenciák e téren. (30. ábra)

30. ábra Részvétel a tudományos életben - kari bontás (N=1328)

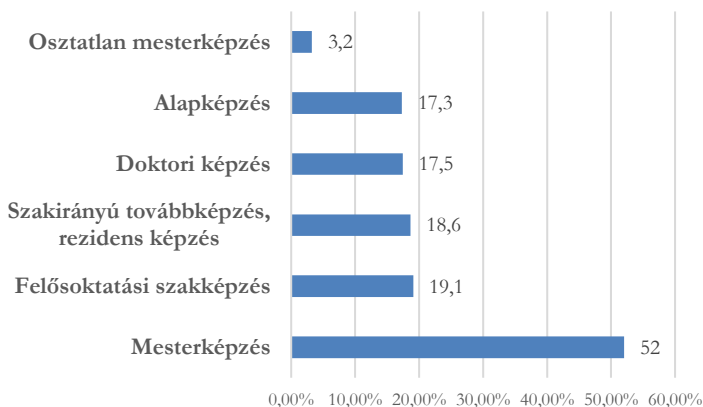

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A tudományos diákköri munka a Gépészmérnöki Kar, valamint a Kertészettudományi Kar hallgatói körében a legnépszerűbb. A szakkollégiumi tevékenységet leginkább az Agrár- és Gazdaságtudományi Kar, az Élelmiszertudományi Kar, illetve a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar hallgatói jelölték. A szakmai tábor az Ybl Miklós Építéstudományi Karon tanulók körében népszerű, a szakmai kutatás egy-egy fakultástól eltekintve hasonló súllyal jelenik meg a különböző karokon tanuló hallgatók preferenciái között.

Az **aktív hallgatók továbbtanulási elképzeléseit** összesíti a 31. ábra.

31. ábra Aktív hallgatók továbbtanulási tervei, % (N=1363)

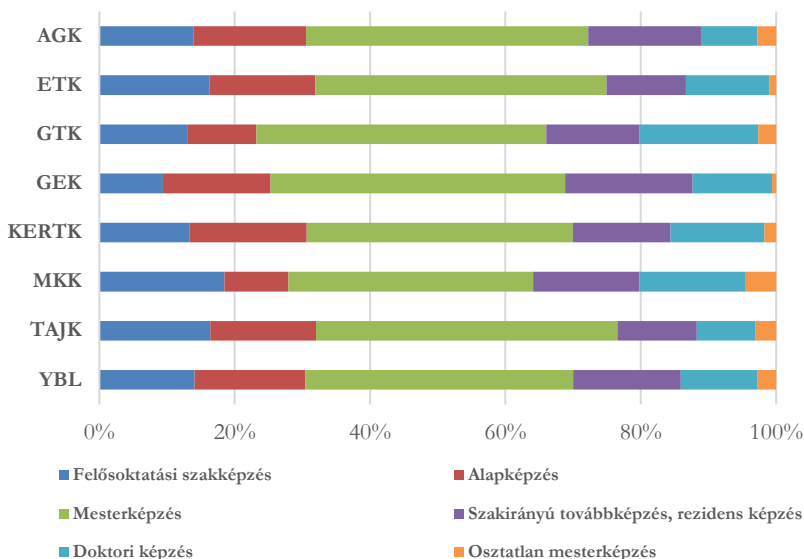

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A megkérdezett válaszadók többsége (52%-uk) mesterképzésen tervezi folytatni tanulmányait, 19,1%-uk felsőoktatási szakképzés, 18,6%-uk pedig szakirányú továbbképzés megkezdéséről gondolkodik. Doktori képzésre a válaszadók 17,5 százaléka szeretne jelentkezni, míg alapképzésre a hallgatók 17,3 százaléka. Osztatlan mesterképzést a válaszadók 3,2 százaléka tervez kezdeni a jövőben.

A továbbtanulási elképzelések kari szintű megoszlását a 32. ábra mutatja be.

32. ábra Aktív hallgatók továbbtanulási tervei - kari bontás (N=1363)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

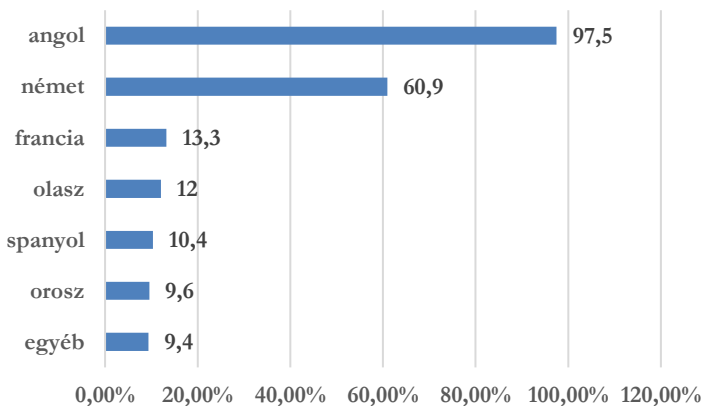
A megkérdezett hallgatók továbbtanulási tervei kari szintű bontásban nem mutatnak jelentős eltérést. Minden kar esetében a hallgatók leginkább a mesterképzés megkezdését tervezik, a doktori képzésre történő jelentkezésen a legnagyobb arányban a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, valamint a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar hallgatói gondolkoznak. Az osztatlan képzésre való jelentkezés Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, a Tájépítészeti és Településtervezési Kar, valamint az Agrár- és Gazdaságtudományi Kar hallgatóinak tervei között szerepel elsősorban.

Nemzetközi tapasztalatok, tervek

A XXI. század munkaerőpiacán ma már elvárás, hogy anyanyelvünkön kívül legalább egy idegen nyelven legyünk képesek munkánkhoz kapcsolódóan kommunikálni. Ez az elvárás különösen indokolt a diplomás munkakörök esetében, így ennek megalapozását és fejlesztését érdemes a szakmai képzéssel párhuzamosan megvalósítani. A következő kérdésblokk a hallgatók nyelvi ismereteit, valamint külföldi szakmai tapasztalatait vizsgálja.

A jó **nyelvismeret** ma már minden munkakörnél kiemelt fontossággal bír, ezért fontos felmérni, hogy **hallgatóink milyen kompetenciákkal rendelkeznek** ezen a területen. (33. ábra)

33. ábra Az aktív hallgatók nyelvismerete, % (N=1363)

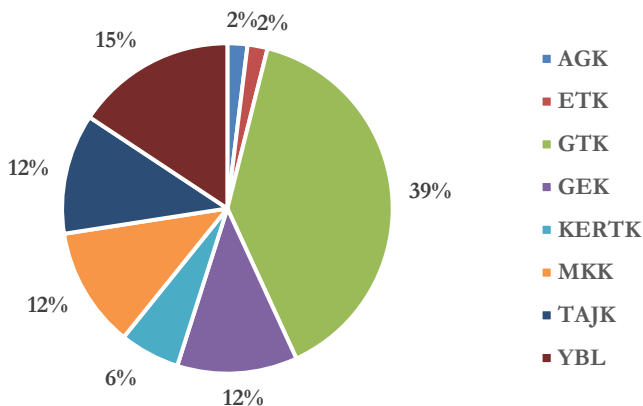
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján, saját szerkesztés

Az online kérdőíves felmérésben résztvevő aktív hallgatók majdnem 100%-a beszél angolul legalább alapszinten. Németül a válaszadók 60,9%-a, franciául, olaszul, spanyolul és oroszul a kitöltők 10-13 százaléka tud. Ezekén a nyelveken kívül a

megkérdezettek a koreai, japán, román, szlovák, szerb, holland, portugál, arab, svéd, görög, kínai, vietnámi és latin nyelvet ismerik.

A nyelvismeret pontos elsajátításának egyik módja a **külföldön, nemzetközi környezetben végzett tanulmányok**. A kutatásban résztvevő aktív hallgatók csekély aránya, mindössze 3,76 százaléka (51 fő) tanult felsőfokú tanulmányai alatt hosszabb-rövid ideig külföldön. A külföldi tanulmányi aktivitás kari bontását a 34. ábra mutatja be

34. ábra Külföldi tanulmányok végzése - kari bontás (N=51)

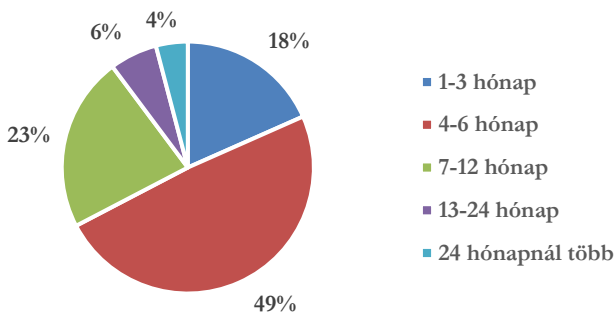

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A megkérdezés időpontjában a válaszadó aktív hallgatók közül mindössze 51 fő volt, aki már vett részt külföldi tanulmányúton. Közülük legmagasabb arányban a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar hallgatói képviselték magukat és viszonylag magas az Ybl Miklós Építéstudományi Karra járók száma ebben a körben. Legkevésbé az Agrár- és Gazdaságtudományi, valamint az Élelmiszertudományi Kar hallgatói élnek ezzel a lehetőséggel.

A tanulmányutakon való részvétel ténye mellett az is számottevő, hogy összesen **mennyi időt töltött idegennyelvi környezetben** a hallgató. Ennek megoszlását a 35. ábra szemlélteti.

35. ábra Külföldön töltött tanulmányok időtartama összesen (N=49)

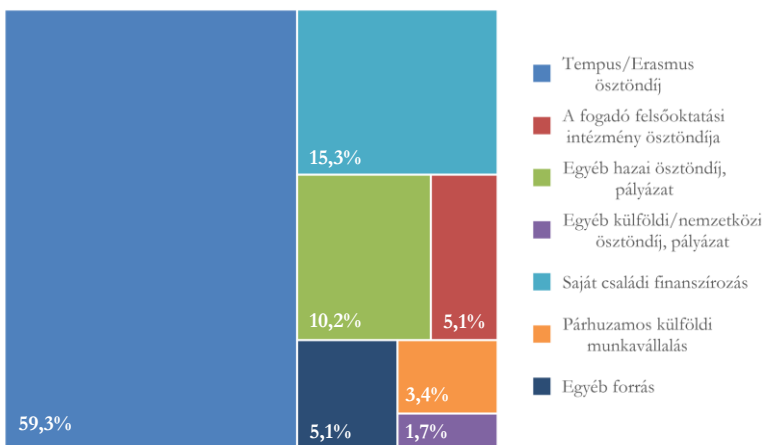

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adatai alapján jól látható, hogy Egyetemünk hallgatói leginkább a rövid időtartamú külföldi tanulmányi utakat preferálják felsőoktatási képzéseik során. A válaszadók 67 százaléka legfeljebb fél évet töltött külföldön tanulási céllal, ugyanakkor a felmérésben olyan hallgatók is részt vettek, akik 20, 36, illetve 96 hónapot tartózkodtak Magyarországtól távol tanulásaik miatt.

Ma már számtalan lehetőség áll rendelkezésre ahhoz, hogy valaki hosszabb-rövidebb ideig külföldön tervezze tanulmányait. Az online felmérés kérdéssora erre a témakörre is kitért. **A külföldi tanulmányok finanszírozási forrásait** mutatja be a 36. ábra.

36. ábra Az aktív hallgatók külföldi tanulmányainak finanszírozása

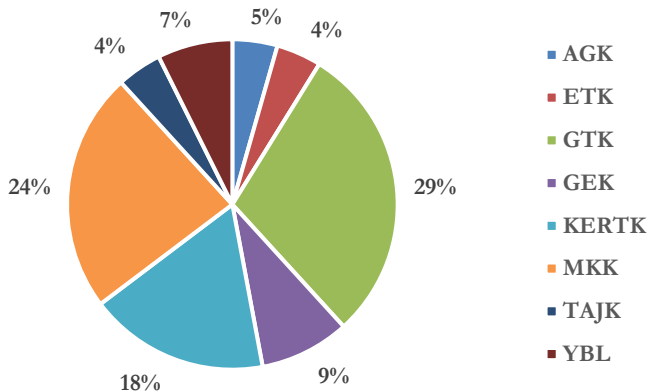

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A válaszadók közel 60 százaléka (59,3%-uk) Tempus vagy Erasmus ösztöndíjas támogatással tanult külföldön. Saját családi finanszírozással a válaszadók 15,3 százaléka, egyéb hazai ösztöndíjjal pedig a válaszadók 10,2 százaléka tartózkodott külföldön tanulmányi céllal. Ritka a fogadó felsőoktatási intézmény ösztöndíja és az egyéb forrás igénybevétele (5,1-5,1%), de van olyan is, aki párhuzamos külföldi munkavállalással (3,4%) vagy egyéb külföldi nemzetközi ösztöndíj, pályázat igénybevételével (1,7%) finanszírozza Magyarországon kívüli felsőfokú tanulmányait.

A hallgatók a külföldi tanulmányokhoz képest kicsit nagyobb arányban szereznek **szakmai gyakorlatot külföldön**, e lehetőség kihasználása azonban szintén több potenciált hordoz magában: a válaszadók mindössze 5,1%-a (68 fő) élt ezzel a lehetőséggel a felmérés időpontjáig. Külföldi szakmai gyakorlatok igénybevételének megoszlását kari szinten a 37. ábra szemlélteti.

37. ábra Külföldi szakmai gyakorlaton való részvétel - kari bontás
(N=1334)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

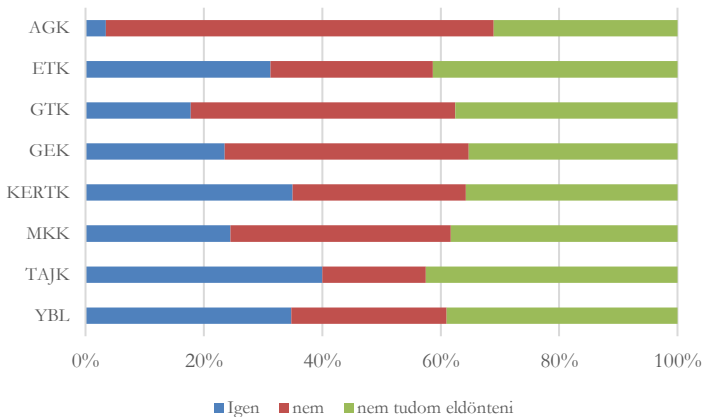
A külföldön töltött tanulmányokhoz hasonlóan a külföldi szakmai gyakorlat külhoni teljesítésében is felülreprezentáltak a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar hallgatói, azonban többen jelentkeznek erre a formára a Mezőgazdaság- és Környezettudományi, valamint a Kertészettudományi Karról. E téren a legkevésbé motiváltak az Élelmiszertudományi, a Tájépítészeti és Településtervezési, valamint az Agrár- és Gazdaságtudományi Karok hallgatói.

A **tanulmányok befejezését követően** is lehetőség van **külföldi tapasztalatszerzésre**. A következő kérdés azt vizsgálja, hogy aktív hallgatóinknak milyen tervei vannak a külföldi munkavállalással kapcsolatban.

A végzettség megszerzését követően megkérdezett hallgatók 26,2 százaléka tervez külföldi munkavállalást, 35,7 százalékuk kizárja ezt a lehetőséget. A válaszadók több mint harmada (38,2%) nem foglalkozott még ezzel a kérdéssel vagy nem tudja eldönteni, hogy

szeretne e külföldön munkát vállalni. Az aktív hallgatók külföldi munkavállalási terveinek kari megoszlását a 38. ábra szemlélteti.

38. ábra Az aktív hallgatók külföldi munkavállalási terve

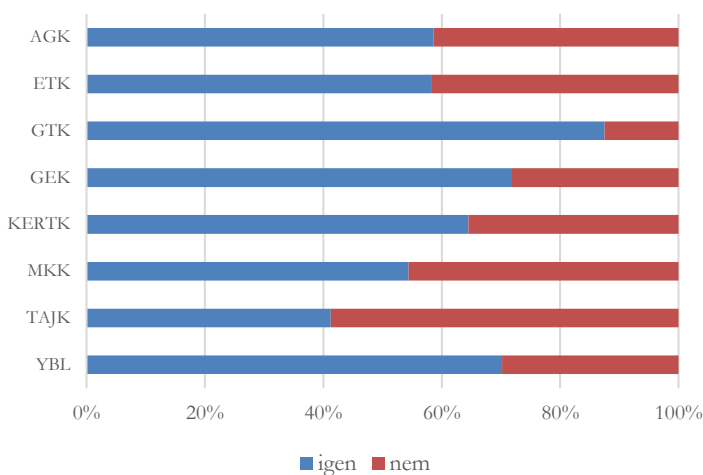
Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A megkérdezett aktív hallgatók közül arányaiban leginkább Tájépítészeti és Településtervezési Kar, a Kertészettudományi Kar, valamint az Élelmiszertudományi Kar hallgatói a legmotiváltabbak a külföldi munkavállalás terén, legkevésbé az Agrár és Gazdaságtudományi Kar hallgatói élnek ezzel a lehetőséggel.

Kapcsolat a munka világával

A megkérdezett aktív hallgatóink több mint kétharmada (67,42%-uk) **dolgozott a felmérés időpontjában**. A hallgatók munkaerőpiaci státusz szerinti megoszlását a 39. ábra mutatja be kari bontásban

39. ábra Az aktív hallgatók munkaerőpiaci státusza (Dolgoznak-e) (N=1363)

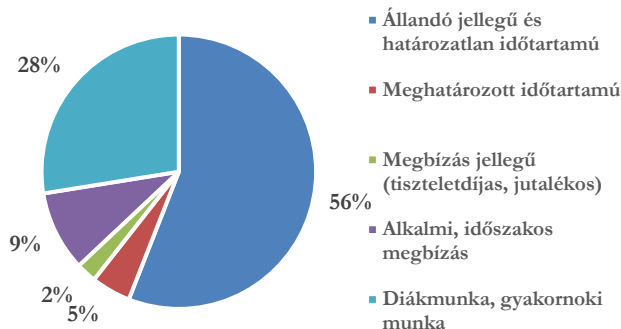

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az ábra adatai alapján jól látható, hogy legmagasabb arányban a Gazdaság és Társadalomtudományi Kar, valamint a Gépészmérnöki Kar, illetve az Ybl Miklós Építéstudományi Kar hallgatói vállaltak munkát a felmérés időpontjában. Legkevesbé a Tájépítészeti és Településtervezési Kar, valamint a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar hallgatói voltak aktívak ezen a területen a kérdőíves adatfelvételekor.

A dolgozó aktív hallgatók munkajogviszonyának típus szerinti megoszlását 40. ábrán láthatjuk

40. ábra A dolgozó aktív hallgatók munkajogviszonyainak típus szerinti megoszlása (N=919)

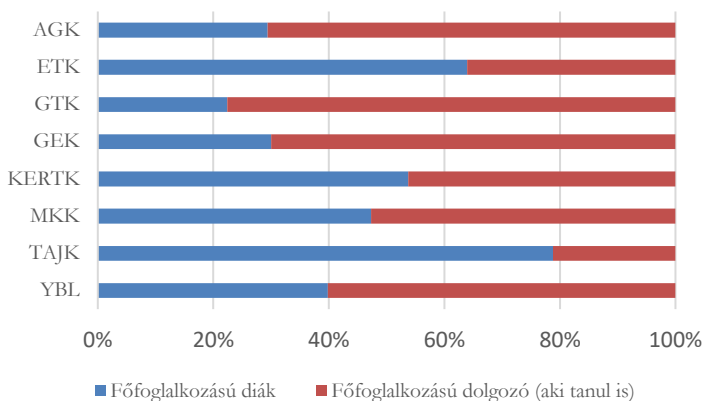

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A kérdőíves felmérésben résztvevő aktív hallgatók 56 százaléka állandó jellegű és határozatlan időtartamú munkajogviszonnyal rendelkezik, a kitöltők több mint negyede (28%-uk) pedig diákmunka vagy gyakornoki munka keretében szerez jövedelmet. A válaszadók 9 százaléka alkalmi, időszakos megbízást vállal, 5 százaléku pedig határozott időtartamú munkajogviszonnyal rendelkezik. A dolgozó aktív hallgatók 2 százaléka megbízási jellegű tiszteletdíjas, jutalékos munkát vállal.

Arra a kérdésre, hogy a dolgozó aktív hallgató **elsősorban minek tartja magát** a válaszadók 39,6 százaléka főfoglalkozású diákként, 60,4 százaléku pedig olyan főfoglalkozású dolgozóként definiálta magát, aki felsőfokú tanulmányokat is folytat.

41. ábra A dolgozó aktív hallgatók munkaerőpiaci öndefiníciója - kari bontás (N=916)

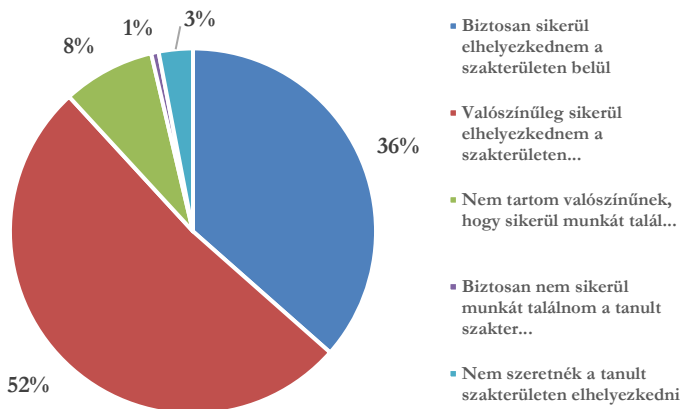

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A 41. ábra adatai alapján jól látható, hogy a felsőoktatási tanulmányok mellett dolgozó aktív hallgatók közül arányaiban a Tájépítészeti és Településtervezési Kar, valamint az Élelmiszertudományi Karon tanulók tartják magukat elsődlegesen főfoglalkozású diáknak. Főfoglalkozású dolgozónak a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, az Agrár és Gazdaságtudományi Kar, valamint a Gépészmérnöki Karon tanuló válaszadók értékelték magukat legmagasabb arányban. Valószínűleg ezen tendenciák leginkább a minta tagozati összetételéből adódnak első sorban.

Arra a kérdésre, hogy **mennyire tartja valószínűnek a szakterületen belüli elhelyezkedést** a szakon szerzett diplomával a válaszadók alapvetően igen pozitívan válaszoltak. (42. ábra)

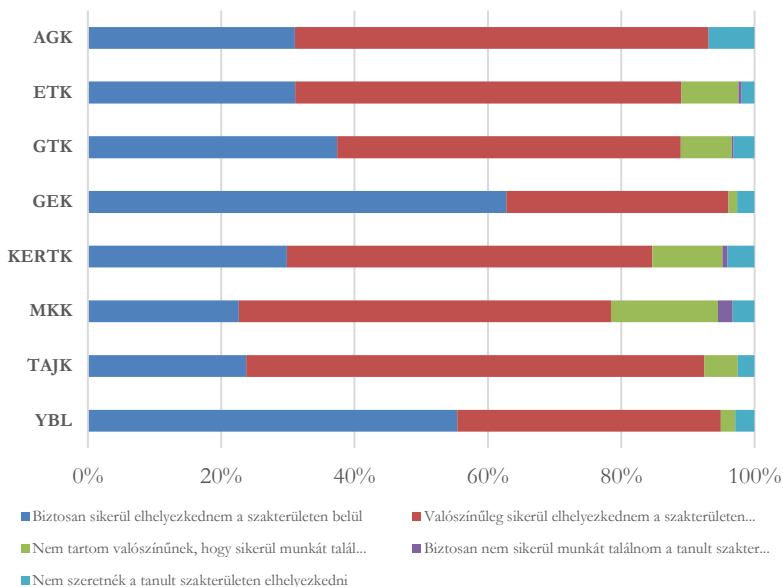
42. ábra Aktív hallgatók szakterületi elhelyezkedési lehetőségekkel kapcsolatos véleménye (N=1361)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A válaszadók 88 százaléka szerint biztosan (36%) vagy valószínűleg (52%) sikerül majd elhelyezkednie a szakterületen a képzés befejezését követően. Mindössze 9% azoknak az aránya, akik vagy nem tartják valószínűnek (8%) vagy pedig biztosan kizárják annak lehetőségét (1%), hogy munkát találnak majd a tanult szakképzettséggel. Fontos szempont, hogy 3% (41 fő) azoknak az aránya, akik már a tanulmányok végzése közben is úgy gondolják, hogy nem szeretnének a tanult szakterületen elhelyezkedni a jövőben. Az elhelyezkedési esélyek megítélésének kari bontását a 43. ábra mutatja be.

43. ábra Aktív hallgatók szakterületi elhelyezkedési lehetőségekkel kapcsolatos véleménye - kari szint (N=1361)

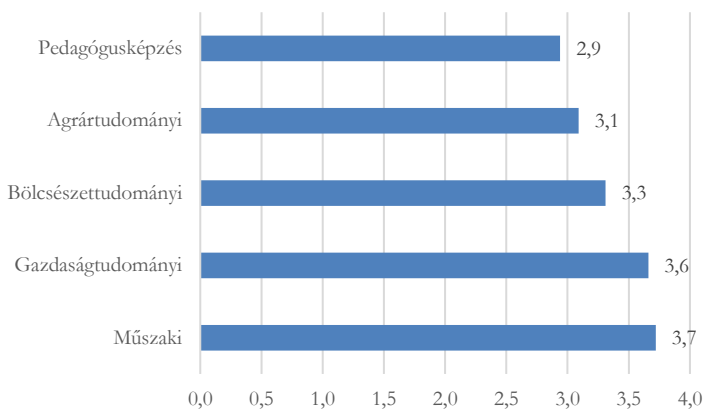

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A tanulmányokkal kapcsolatos elhelyezkedési esélyeket leginkább a Gépészmérnöki Karon és az Ybl Miklós Építéstudományi Karon tartják a legjobbnak: mindkét fakultáson 95 százalék feletti azon vélemények aránya, amelyek szerint a tanult szakmájukkal biztosan vagy nagy valószínűséggel munkát találnak majd a munkaerőpiacon. A potenciális lehetőségekkel kapcsolatban legszkeptikusabbak a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar és a Kertészettudományi Kar hallgatói, tervezett pályaelhagyók aránya az Agrár és Gazdaságtudományi Karon a legmagasabb.

A tavaszi online kérdőíves felmérés során megkérdeztük az aktív hallgatóinkat arról is, hogy **milyennek látják szakmájuk presztízsét ma Magyarországon**. A válaszadók véleményét egy ötfokozatú skála segítségével kértük be, amely az iskolai osztályzatoknak volt megfeleltethető. Az eredmények képzési területenként számított átlaga a 44. ábrán látható.

44. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk társadalmi presztízsének megítélése- képzési terület szerinti bontás (N=1358)

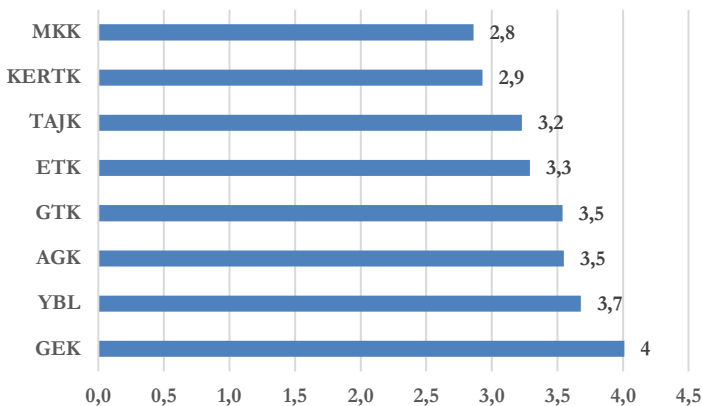

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A tanult szakmák társadalmi presztízsének megítélése kapcsán a kérdőíves felmérésben résztvevő hallgatóink közül a műszaki képzési területen tanulók értékelték legmagasabbra azt (3,7). Szintén kedvezőnek (3,6) mondható a választott szakma társadalmi presztízsének megítélése a gazdaságtudományi képzési területhez kötődő szakok hallgatói körében. Legalacsonyabb társadalmi presztízsűnek (2,9) a pedagógus képzési területen tanulmányokat folytató hallgatók értékelték szakjaikat.

A 45. ábra a tanult szakok társadalmi megítélésének átlagait kari bontásban ismerteti.

45. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk társadalmi presztízisének megítélése - kari bontás (N=1358)

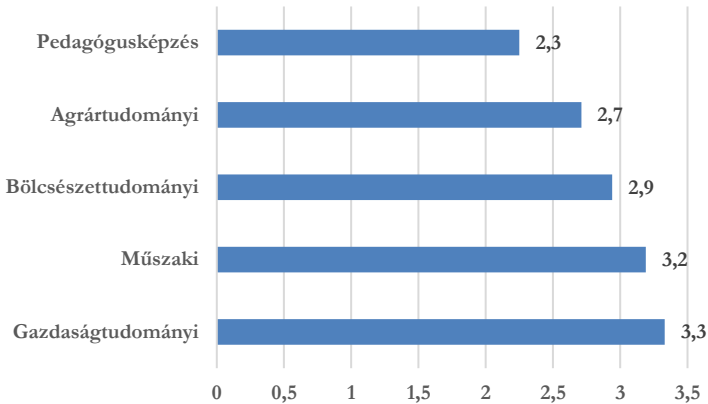

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Az adatok azt mutatják, hogy a válaszadók közül a Gépészmérnöki Karon (4) a legelégedettebbek a válaszadók tanult szakok társadalmi presztízisével, legkevésbé pedig a Mezőgazdaság- és Környezettudományi (2,8), valamint a Kertészettudományi Kar (2,9) hallgatói.

Ugyanezzel a módszertannal megvizsgáltuk azt a kérdéskört is, hogy a hallgatók **miképp értékelik tanult szakmájuk anyagi megbecsültségét ma Magyarországon.** (46. ábra)

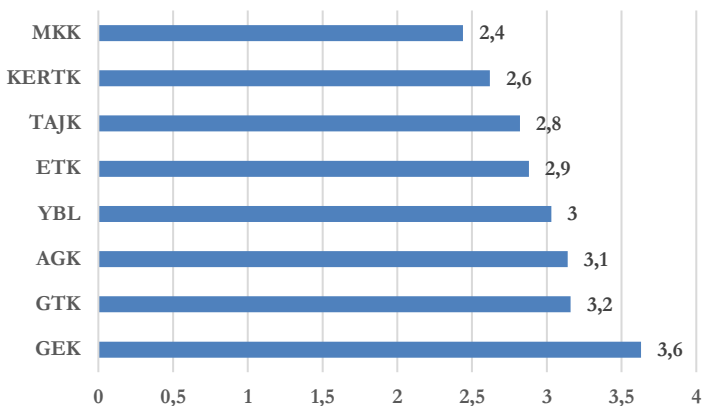
46. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk anyagi megbecsültségének megítélése - képzési terület szerinti bontás (N=1355)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Amennyiben a kérdést képzési területenként vizsgáljuk, megállapítható, hogy – a társadalmi presztízshez hasonlóan – e tekintetben is a pedagógus képzési területen (2,3) tanulók a legborúlátóbbak. Az adatok ugyanakkor azt mutatják, hogy a társadalmi megítéléshez viszonyítva minden képzési területen tanulmányokat folytató hallgató alacsonyabbra értékelt az anyagi megbecsülés mértékét. Ez az alacsonyabb átlagpontszám még a legjobbra értékelt gazdaságtudományi (3,3) és műszaki képzési területen (3,2) tanulók esetében is tapasztalható.

47. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk anyagi megbecsülésének megítélése - kari bontás (N=1355)

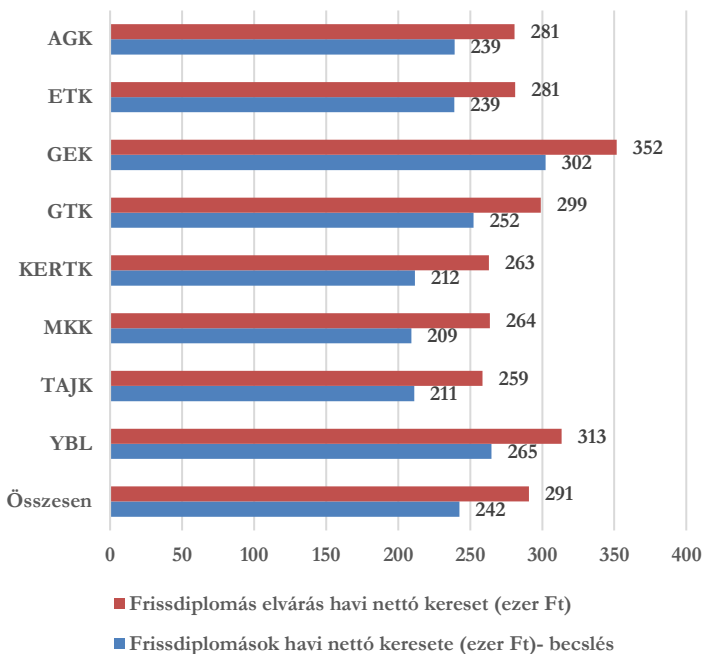

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

Amennyiben az anyagi megbecsülés megítélésének kérdéskörét kari viszonylatban is megvizsgáljuk (47. ábra), azt láthatjuk, hogy a társadalmi presztízshöz hasonlóan a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Karon (2,4), valamint a Kertészettudományi Karon tanulók (2,6) érzik legkevésbé kielégítőnek a helyzetet. Az anyagi megbecsülés mértékével leginkább a Gépészmérnöki Kar hallgatói vannak megelégedve, bár a kérdés kapcsán adott pontok átlaga itt is jóval elmarad a társadalmi presztízis megítéléséhez képest.

A következőkben a válaszadók végzést követő fizetési elvárásait és elképzelését mutatjuk be kari bontásban. (48. ábra)

48. ábra Frissdiplomások havi nettó keresete - elvárás és becslés - aktív hallgatók (N=1321)

Forrás: a DPR 2019 online felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A válaszok összesített eredményéről elmondható, hogy átlagosan 17 százalékkal lenne magasabb a kérdőíves felmérésben résztvevő hallgatók nettó bérigénye, mint amelyet megítélésük szerint elvárhatnak. Az igényelt és várható jövedelem közötti eltérés a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Karon (21%), valamint a Kertészettudományi Karon tanulók (20%) esetén a legnagyobb, a Gépészmérnöki Karon tanulók esetében pedig a legkisebb (14%).

Amennyiben az összeget is megvizsgáljuk, láthatjuk, hogy a Gépészmérnöki Kar hallgatói kalkulálnak a legmagasabb

jövedelemmel, de az Ybl Miklós Építéstudományi Karon tanulók is viszonylag magas bevételre számítanak. Legkevesebb nettó fizetéssel a Kertészettudományi Kar, a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, valamint a Tájépítészeti és Településtervezési Kar hallgatói számolnak. Mindezek az adatok és elképzelések összhangban vannak a piacon tapasztaltakkal (Harkányi et al, 2019), ami jól mutatja a hallgatók ezirányú tájékozottságát.

V. Összegzés

2019 tavaszán immár tizedik alkalommal került sor a tavaszi online kérdőíves Diplomás Pályakövető Rendszer felmérésére a Szent István Egyetemen. A 2019-ben aktív, valamint a 2014-ben és a 2018-ban abszolutóriumot szerzett hallgatóinktól gyűjtöttünk adatokat, hogy megismerjük véleményüket a tanulmányaikról, valamint, hogy pontosabb képet kapjunk munkaerőpiaci elképzeléseikről és lehetőségeikről.

Összegző tanulmányunkban a felmérés gazdasági- társadalmi környezetének bemutatását követően ismertettük az adatfelvétel módszerét, valamint a kutatási minta összetételét. A felmérés eredményei és legfontosabb megállapításai alapvetően két fejezetben kerültek összefoglalásra: külön vizsgáltuk a 2014-ben és 2018-ban végzettek, valamint az aktív hallgatók válaszait.

Végzettjeink válaszi alapján megállapítható, hogy egykori hallgatóink életében igen fontos szerepet tölt be a tanulás: az abszolutóriumuk megszerzése óta a válaszadók 11 százaléka újabb diplomát szerzett, jelenleg pedig 12 százalékuk folytat felsőoktatási tanulmányokat. A megkérdezettek további egynegyede tervezi a közeljövőben (a következő 2-3 évben) újabb felsőfokú tanulmány megkezdését. A válaszadók jellemzően a mesterképzés és a szakirányú továbbképzés felé orientálódnak, de többen a doktori képzés megkezdését is fontolgatják. Tanulmányaik többnyire részben vagy egészben kapcsolódnak korábbi szakképzettségükhöz, mindösszesen 10 százalék körüli azoknak az aránya, akik teljesen más irányban tervezik elmélyíteni tudásukat.

Képzésválasztásukat az érdeklődésük és a tervezett tanulmányok karrierre gyakorolt potenciális hatása határozza meg leginkább.

Abszolvált hallgatóink közel 80 százaléka dolgozott tanulmányai mellett, közel felük olyan területen, amely kapcsolódott

tanulmányaihoz. A megkérdezettek kétharmada (66%-uk) használja jelenleg is legalább közepes mértékben azokat az ismereteket és készségeket, amelyeket a képzés során sajátított el.

A válaszadók 80 százaléka alkalmazottként dolgozott a felmérés időpontjában, a felmérésben résztvevők háromnegyede a piaci szektorban vállalt munkát. A megkérdezettek által betöltött munkakörök jól tükrözik a szakterületi sajátosságokat, bár mérnök, tanácsadó és vezetői pozíció minden területen igen jellemző.

Aktív hallgatóink elsődleges diplomaszerezési okként a szakmai, intellektuális fejlődést, valamint a magas várható jövedelmet jelölték, szak és intézményválasztási preferenciáiknál viszont a személyes érdeklődés, a jobb karrieresély, valamint a kar és a képzés jó híre jelent meg vezető indokként. Szakválasztási tudatosságukat jellemzi, hogy 83 százaléuk az aktuális szakot jelölte meg első helyen a jelentkezéskor, azonban előzetes elvárásaiknak teljesen csupán 31 százaléuknak, részben pedig 54 százaléuknak felel meg a képzés tartalma.

Az egyetemi tudományos-kutatási életbe való bekapcsolódási arány igen alacsony a válaszadók körében, de többen tervezik az abban való részvételt a jövőben. A hallgatók több, mint fele tervezi tanulmányainak folytatását az elkövetkező 2-3 évben mesterképzésen, ötödük szakirányú továbbképzést vagy doktori tanulmányok megkezdését fontolgatja.

Hallgatóink 97,5 százaléka ismeri az angol nyelvet legalább alapszinten, mégis igen kevesen vettek részt külföldi tanulmányutakon vagy szakmai gyakorlaton a megkérdezettek közül. A válaszadók alig több, mint 26 százaléka tervez külföldi munkatapasztalat szerzést a végzést követően.

A felmérés időpontjában a megkérdezett hallgatók több, mint kétharmada (67,4%-uk) dolgozott, jellemzően állandó jellegű határozatlan idejű munkajogviszonyban.

Későbbi munkavállalási lehetőségeiket mérlegelve a válaszadók 88 százaléka gondolja úgy, hogy biztosan (36%), vagy nagy valószínűséggel (52%) sikerül a végzést követően elhelyezkednie a szakterületen.

A megkérdezettek választott szakjainak társadalmi presztízst és anyagi megbecsültséget tekintve a pedagógus és az agrár képzési területet ítélik meg kevésbé presztízsnak. Mindezek a frissdiplomás várható és igényként megfogalmazott nettó jövedelmek viszonylatában is megfogalmazásra kerültek.

Felhasznált források

- [1.] 2019. évi országjelentés –Magyarország, a Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak és az Eurócsoporthoz, https://wesley.hu/assets/uploads/2019/03/2019-european-semester-country-report-hungary_hu.pdf (elérés ideje: 2019.10.24)
- [2.] ÁSZ (2017): Diplomás Pályakövető Rendszer működése, Állami Számvevőszék, Budapest
- [3.] DPR Kézikönyv: EDUCATIO Társadalmi Szolgáltató Kht., Budapest https://www.felvi.hu/felsooktatasiimuhely/dpr/ebook!/DPR_ebook/dpr_e-book.html (elérés ideje: 2019.10.24)
- [4.] Foglalkoztatási jelentés (2019): A 2019. évi együttes foglalkoztatási jelentés, Európai Bizottság és Európai Unió Tanácsa, Brüsszel
- [5.] Harkányi Á.M., Hosznyák A., Veres E. (2019): *Diplomás pályakövetés 2018 - Adminisztratív adatbázisok integrációja - gyorsjelentés*, Oktatási Hivatal, Budapest
- [6.] Horváth D. (2008): Hazai gyakorlatok a diplomás pályakövetésben. In: Fábri I., Horváth T., Kiss L., Nyerges A. (szerk.): *Diplomás pályakövetés I. Hazai és nemzetközi tendenciák*. Budapest, Educatio Kht. – OFIK. 9–52.
- [7.] Koncsek R. (2019): A népesség több mint harmada diplomás. *Világgazdaság*, 46. évf. 134. sz

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A Szent István Egyetem tavaszi online diplomás pályakövető felméréseiben részt vett hallgatók (értékelhető kérdőívek) számának alakulása 2010-2019 között.....	10
2. táblázat. A vizsgált hallgatói populáció megoszlása KAR szerint, célcsoportonként.....	13
3. táblázat: Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása KAR szerint, célcsoportonként.....	15
4. táblázat. Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása KÉPZÉSI SZINT szerint, célcsoportonként.....	16
5. táblázat. Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása TAGOZAT szerint, célcsoportonként	17
6. táblázat. Az értékelhető kérdőívek számának megoszlása KÉPZÉSI TERÜLET szerint, célcsoportonként.....	18

Ábrák jegyzéke

1. ábra A Szent István Egyetem tavaszi online diplomás pályakövető felmérésében részt vett hallgatók számának alakulása 2010-2019 (fő). 10	
2. ábra A kitöltők nem szerinti megoszlása (N=2187 fő)..... 17	17
3. ábra Az abszolutóriummal rendelkező hallgatók végzést követő felsőoktatási tanulmányainak képzési szint szerinti megoszlása 21	21
4. ábra Az abszolutóriumot szerzett hallgatók jelenlegi felsőoktatási tanulmányainak képzési szint szerinti megoszlása (N=99 fő)..... 22	22
5. ábra Az abszolutóriumot szerzett hallgatók jelenlegi felsőoktatási tanulmányainak kötődése a felmérés alapjául szolgáló képzéshez 23	23
6. ábra Az abszolutóriumot szerzett hallgatók jelenlegi tanulmányainak kötődése a felmérés alapjául szolgáló képzéshez- a végzés éve szerinti bontásban (N=99) 24	24
7. ábra Az abszolutórium megszerzését követő legfontosabbnak ítélt tanulmányok megoszlása (N=815) 26	26
8. ábra Az abszolutórium megszerzését követő legfontosabbnak ítélt tanulmányok választásának oka (N=3169)..... 27	27
9. ábra Az abszolutórium megszerzését követő állami elismeréssel nem rendelkező képzéseken való részvétel megoszlása (N=552)..... 28	28
10. ábra A megkérdezettek munkavégzése a tanulmányok ideje alatt . 29	29
11. ábra A munkavégzés kapcsolódása a tanulmányokhoz -abszolált hallgatók (N=824) 30	30
12. ábra A kérdőív alapjául szolgáló tanulmányok során elsajátított tudás, megszerzett készségek felhasználása a válaszadó aktuális munkájában 31	31
13. ábra A képzés során elsajátított tudás, megszerzett készségek felhasználása a válaszadó aktuális munkájában- képzési terület szerinti bontás (N=793)..... 32	32
14. ábra A megkérdezettek aktuális munkaerőpiaci státusza (N=821). 33	33
15. ábra A megkérdezettek aktuális munkaerőpiaci státusza- kari bontás . 34	34
16. ábra A megkérdezettek aktuális munkaerőpiaci státusza- az abszolutórium éve szerinti bontás (N=821) 35	35
17. ábra A megkérdezettek foglalkoztatójának szektora (N=787) 36	36
18. ábra A megkérdezettek foglalkoztatójának szektora- kari bontás . 36	36
19. ábra Az abszolutóriumot szerzett válaszadók (2014, 2018) által betöltött munkakörök kari bontás 37	37

20. ábra A megkérdezettek havi nettó keresete- tudományterületi bontás (ezer Ft).....	39
21. ábra A megkérdezettek havi nettó keresete- kari bontás (ezer Ft) .	41
22. ábra A válaszadók diplomaszerezésének okai (%)	43
23. ábra A válaszadók diplomaszerezésének okai- kari bontás	44
24. ábra A válaszadók szak és intézményválasztási preferenciái	45
25. ábra Jelentkezéskor hányadikként jelölte meg aktuális szakját	46
26. ábra Jelentkezéskor hányadikként jelölte meg aktuális szakját- kari bontás (N=1342)	47
27. ábra A képzés megítélése az előzetes elvárásokhoz képest	48
28. ábra A képzés megítélése az előzetes elvárásokhoz képest- kari bontás (N=1358).....	49
29. ábra Részvétel a tudományos életben az egyetemen (N=1328).....	50
30. ábra Részvétel a tudományos életben - kari bontás (N=1328)	51
31. ábra Aktív hallgatók továbbtanulási tervei (N=1363).....	52
32. ábra Aktív hallgatók továbbtanulási tervei - kari bontás (N=1363)	53
33. ábra Az aktív hallgatók nyelvismerete (N=1363)	54
34. ábra Külföldi tanulmányok végzése- kari bontás (N=51).....	55
35. ábra Külföldön töltött tanulmányok időtartama összesen (N=49)	56
36. ábra Az aktív hallgatók külföldi tanulmányainak finanszírozása.....	57
37. ábra Külföldi szakmai gyakorlaton való részvétel- kari bontás	58
38. ábra Az aktív hallgatók külföldi munkavállalási tervei.....	59
39. ábra Az aktív hallgatók munkaerőpiaci státusza (Dolgoznak-e)	60
40. ábra A dolgozó aktív hallgatók munkajogviszonyainak típus szerinti megoszlása (N=919).....	61
41. ábra A dolgozó aktív hallgatók munkaerőpiaci öndefiníciója- kari bontás (N=916).....	62
42. ábra Aktív hallgatók szakterületi elhelyezkedési lehetőségekkel kapcsolatos véleménye (N=1361).....	63
43. ábra Aktív hallgatók szakterületi elhelyezkedési lehetőségekkel kapcsolatos véleménye - kari szint (N=1361).....	64
44. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk társadalmi presztízsének megítélése- képzési terület szerinti bontás (N=1358)	65
45. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk társadalmi presztízsének megítélése- kari bontás (N=1358).....	66
46. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk anyagi megbecsültségének megítélése- képzési terület szerinti bontás (N=1355)	67

47. ábra Az aktív hallgatók tanult szakmájuk anyagi megbecsültségének megítélése- kari bontás (N=1355).....	68
48. ábra Friss diplomások havi netto keresete- elvárás és becslés- aktív hallgatók (N=1321)	69